II

(Nem jogalkotási aktusok)

HATÁROZATOK

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2010. szeptember 29.)

a C 32/09 (korábbi NN 50/09). számú, Németország által a Sparkasse KölnBonn szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásról

(az értesítés a C(2010) 6470. számú dokumentummal történt)

(Csak a német nyelvű szöveg hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2011/526/EU)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 108. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra és különösen annak 62. cikke (1) bekezdés a) pontjára,

miután felkérte a tagállamokat és más érdekelt feleket észrevételeik megtételére a fenti rendelkezések értelmében [1],

mivel:

1. ELJÁRÁS

(1) Németország az intézkedéseket 2009. október 21-én jelentette be.

(2) 2009. november 4-i határozatában [2] (a továbbiakban: az eljárás megindításáról szóló határozat) a Bizottság arra az előzetes következtetésre jutott, hogy a Sparkasse KölnBonn (a továbbiakban: Sparkasse) számára nyújtott feltőkésítési intézkedések állami támogatásnak minősülnek; továbbá a Bizottság kétségbe vonta, hogy a Sparkasse javára hozott intézkedéseket az EUMSZ 107. cikkének (3) bekezdése értelmében a belső piaccal összeegyeztethetőnek lehet-e tekinteni. Ezenkívül a Bizottság Németországtól egy szerkezetátalakítási terv benyújtását kérte.

(3) Az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* 2010. január 6-án közzétett, az eljárás megindításáról szóló határozattal minden érdekelt felet felszólítottak észrevételeik megtételére.

(4) Németország 2010. február 11-én nyújtotta be a Sparkasse KölnBonn szerkezetátalakítási tervét, amely 2009. december és 2010. szeptember közötti időszakban több ülés és telefonkonferencia tárgyát képezte.

(5) Németország 2010. január 15-én, 2010. február 10-én, 12-én és 24-én, 2010. március 10-én és 26-án, 2010. május 21-én és 28-án, 2010. június 8-án és 11-én, 2010. július 23-án, valamint 2010. augusztus 10-én és 23-án további információkat nyújtott és aktualizálta a szerkezetátalakítási tervet. A szerkezetátalakítási terv végleges változatát 2010. szeptember 1-jén küldte meg Németország.

2. A KEDVEZMÉNYEZETT PÉNZINTÉZET LEÍRÁSA

(6) A Sparkasse KölnBonn német takarékpénztár. A Sparkasse KölnBonn 2005-ben jött létre a Stadtsparkasse Köln és a Sparkasse Bonn összeolvadásából, amelyek fenntartói (egy-egy, a takarékpénztárért felelős közintézmény; a továbbiakban: tulajdonos) Köln és Bonn városok voltak. Köln város közvetve 70 %-os, Bonn város 30 %-os részesedéssel rendelkezik az új pénzintézetben. Az összeolvadás óta a *Zweckverband Sparkasse KölnBonn* (a továbbiakban: Zweckverband) a takarékpénztár fenntartója. A Zweckverband egy olyan közjogi szerv, amelyben Köln városnak 70 % és Bonn városnak 30 % a részesedése.

(7) 31 milliárd EUR-s mérlegével 2008 végén a Sparkasse KölnBonn volt Németország második legnagyobb takarékpénztára. A takarékpénztár minősítése a Moody's-nál akkor Aa2 volt. 2010. március 15-én a Sparkasse minősítését A1-re rontották.

[1] A Bizottság C 32/09 (korábbi NN 50/09), *A Sparkasse KölnBonn szerkezetátalakítása* ügyben hozott határozata (HL C 2., 2010.1.6., 13. o.).

[2] Lásd az 1. lábjegyzetet.

(8) A Sparkasse banki szolgáltatásokat nyújt lakossági ügyfeleknek (lakossági ügyfelek üzleti területe) és vállalatoknak (vállalati ügyfelek üzleti területe). Ezenkívül regionális irányultsággal tevékenykedik a projektfinanszírozásban, a tőkepiaci üzletben, valamint a pénzügyi szektor más területein, mint például a vagyonkezelésben.

(9) A Sparkasse kizárólag a Köln-Bonn gazdasági térségben végzi üzleti tevékenységét, ahol 2008-ban a lakossági betéti ügyletekből [30–35] (*) % piaci részesedése volt; a lakossági hitelüzletekből 2008-ban mintegy [20–25] %, és a vállalati ügyfelekkel folytatott hitelügyletek területén [15–20] % volt a piaci részesedése ([3]).

3. TÁMOGATÁSI INTÉZKEDÉSEK

(10) A Sparkasse összesen 650 millió EUR tőkeemelést hajtott végre, mégpedig

i. 2008 végén haszonélvezeti jegyek (Genussrechte) kibocsátásával, valamint

ii. 2009 elején csendestársi befektetéssel (stille Einlage).

3.1. **Haszonélvezeti jegyek**

(11) 2008 decemberében a Rheinische Sparkassen-Förderungsgesellschaft (a továbbiakban: támogató társaság) összesen 300 millió EUR értékben névre szóló haszonélvezeti jegyet jegyzett a Sparkasse-ban (kettő darab 150 millió EUR-s részletben).

(12) A támogató társaság a Rheinischen Sparkassen- und Giroverband (a továbbiakban: RSGV) 100 %-os leányvállalata. Az RSGV egy közjogi szerv, a Rajna-vidéki takarékpénztárak csúcsszerve, amely a takarékpénztárakat és ezzel végeredményben a közjogi szerveket és azok (köz-) tulajdonosait képviseli. A támogató társaság célja az alapszabály az RSGV tag-takarékpénztárainak támogatása. A támogató társaság a takarékpénztárak tőkéjét kizárólag a hitelezési tevékenység támogatása végett emelheti fel, valamint hiteleket vehet fel.

(13) A haszonélvezeti jegyek 8 %-os kuponnal vannak ellátva. Futamidejük 2013. december 31-ig tart. Szabályozási szempontból a haszonélvezeti jegyek Tier-2 tőkének minősülnek (kiegészítő tőke).

(14) A haszonélvezeti jegyek az éves veszteségből a haszonélvezeti jegyek által képviselt tőke és a saját tőke közötti aránynak megfelelően részesednek és hozzájuk […] pótlólagos kifizetési jog kapcsolódik, ami azt jelenti, hogy a haszonélvezeti jegy utáni elmaradt kifizetéseket a lejárat utáni [2-6] évben pótolni kell. Ugyanez vonatkozik a haszonélvezeti jegyek feltöltését szolgáló fizetésre is, amelyre adott esetben egy veszteség miatt lecsökkent névleges érték esetén kerül sor.

(15) A haszonélvezeti jegyek finanszírozására a támogató társaság két kölcsönt vett fel a […]-től. A kölcsönök után a haszonélvezeti jegyek futamideje alatt évi fix [4–5] % kamatot kell fizetni. Az RSGV kezességet vállal ezekért a kölcsönökért a […] szemben; amiért az RSGV [1,8–2,5] % kezességi ellentételezést kap a támogató társaságtól.

3.2. **Csendestársi befektetés**

(16) 2009. január 2-án és 2009. február 27-én a Sparkasse és a Zweckverband szerződéseket írt alá egy csendestársi társaság létesítéséről, összesen 350 millió EUR összegben; az első részletet 300 millió EUR összegben 2009. január 2-án, a második részletet pedig 50 millió EUR összegben 2009. április 1-jén fizették ki. A csendestársi befektetés egy olyan szerkezet, amelyben a befektető nem szerez szavazati jogot, de juttatásban részesül. A csendestársi befektetés nincs időben korlátozva és a Sparkasse Tier-1 tőkeként (alapvető tőkeelem) könyveli azt el. A csendestársi befektetés a Zweckverband tulajdona.

(17) A csendestársi befektetés finanszírozására a Zweckverband az első részlethez 300 millió EUR kölcsönt vett fel. Ezt a kölcsönt 50-50 %-ban a […] és a […] bocsátják rendelkezésre. A Zweckverband a kölcsönért 12 havi EURIBOR plusz [0,7–1,1] % ellentételezést fizet. A második részletet 50 millió EUR összegben a […] kölcsönéből EURIBOR plusz [0,7–1,1] % ellentételezéssel finanszírozták. A Zweckverband által felvett kölcsönre Köln városa és Bonn városa nem nyújtott külön kezességet; azonban a Zweckverband alapszabálya szerint mindkét városnak korlátlanul, alapszabályba foglaltan felel a Zweckverband kötelezettségeiért.

(18) A Sparkasse 12 havi EURIBOR plusz 7,25 % hozamot fizet a csendestársi befektetés után. E hozam összegét a Deutsche Bank méltányossági állásfoglalásának (fairness opinion) megkérését követően állapították meg. A hozamkifizetést a mérleg szerinti nyereséghez kötötték, és amennyiben a Sparkasse nem mutat ki nyereséget a tárgyévben, a kifizetés elmarad. A fizetés kizárt, amennyiben a saját tőke aránya esedékességkor 9 % alatt van, és a kifizetés a tárgyévben az érintett társaság veszteségét okozná vagy növelné. Abban az esetben, ha a csendestársi befektetés után nincs kifizetés, nincs az elmaradt összegek utólagos kifizetésre vonatkozó kötelezettség. A csendestársi befektetés ezenkívül az összes veszteségben érintett tőkével arányosan részesedik az esetleges mérleg szerinti veszteségekből is.

(*) Bizalmas információk.

([3]) A Sparkasse KölnBonn részesedése a teljes német bankszektorból jelentéktelen mértékű.

4. A SZERKEZETÁTALAKÍTÁSI TERV

(19) A szerkezetátalakítási terv azt irányozza elő, hogy a Sparkasse egy regionálisan orientált értékesítő takarékpénztár alapszabályban rögzített üzleti modelljének irányába fejlődjön. A pénzintézet a jövőben lakossági banki szolgáltatásokra koncentrál hagyományos, azaz lakossági és kkv ügyfelei körében, visszavonul az olyan gazdasági tevékenységektől, mint a saját számlás kereskedés és a strukturált termékekbe történő befektetés, valamint értékesíti a nem a társaság alaptevékenységéhez tartozó leányvállalatokat. Továbbá a Sparkasse jelentősen csökkenti igazgatási költségeit.

4.1. A szerkezetátalakítási terv ismertetése

(20) A Sparkasse főbb üzleti területeit a jövőben a Köln-Bonn gazdasági térségben található ügyfelek fogják képezni, a lakossági, private banking, kkv, vállalati és intézményi ügyfelek szegmenseiben. A vállalati ügyfélkörben a Sparkasse azokra az ügyfelekre koncentrál, akiknek éves forgalma kevesebb, mint 250 millió EUR.

(21) A Sparkasse többek között a hitelkeretek csökkentésével, további biztosítékok bevonásával és egyéb pénzintézetekkel folytatott hitelkockázati tranzakciókkal építi le legnagyobb hitelkockázati kitettségeit. A vállalati ügyfélkörben a Sparkassénak már sikerült 551,5 millió EUR leépítést végrehajtania; 2013 végéig az eredetileg 2,8 milliárd EUR (2008. évi állapot) hitelkockázati kitettség további [0,9–1,1] milliárd EUR körüli összeggel való csökkenése várható. Ezenkívül 2013 végéig ugyanezen saját eszközök segítségével (lásd I. melléklet (4) preambulumbekezdés) a Köln-Bonn térségen kívüli székhelyű közintézményekkel szembeni [0,8–0,9] milliárd EUR összegű hitelkockázati kitettséget is csökkenteni kívánják.

(22) A Sparkasse az eredeti 550 millió EUR-ról már [20–23] millió EUR-ra építette le saját számlás kereskedését, és teljesen meg fogja azt szüntetni. A Sparkasse a jövőben nem végez semmiféle saját számlás kereskedést, és mérlegeli, hogy megszünteti kereskedésikönyv-vezetői státusát annak érdekében, hogy megmaradó és korlátozott körű saját számlás kereskedési tevékenységeit befektetési könyvi ügyletként végezze. Ezeket bizonyos termékekre korlátozza, és ezek nem haladhatnak meg egy meghatározott napi hitelkockázati szintet (piaci kockázat < [3–5] millió EUR; lásd I. melléklet (2) preambulumbekezdés).

(23) A Sparkasse 2008 évi veszteségeinek egyik fő oka az úgynevezett ABS- és stratégiai asset allocation (SAA) portfóliókba való befektetés volt. A Sparkasse az ABS-portfólió felvásárlásával földrajzilag diverzifikált [4] és túlnyomórészt AAA minősítésű vagyonelemekre, többek között RMBS [5], CDO [6] CMBS [7], ABS [8] és CLO [9] típusú értékpapírokra tett szert. 2007 végén az ABS portfólió 1,05 milliárd EUR-val zárt a Sparkasse könyveiben. Az SAA portfólió esetében egy különleges alap által kezelt diverzifikált értékpapírvagyonról van szó, amely többek közt nemzetközi tőkerészesedésekből, REIT-ekből [10] és kötvénytartozásokból áll (beleértve a high yield vagyonosztályt is (magas hozamú értékpapírok)). 2007 végén ez a portfólió 2,2 milliárd EUR-val zárt a Sparkasse könyvelésében. Annak ellenére, hogy a Sparkasse igyekezett az ABS és az SAA portfóliókat erősen diverzifikálni, a pénzpiaci válság az értékállomány érezhető értékvesztéséhez vezetett. 2008-ban a Sparkasse kénytelen volt 249 millió EUR értékvesztést elszámolni [11], ami lényegében ennek a két portfóliónak tudható be; a takarékpénztárnak már 2007-ben is 108 millió EUR értékvesztést kellett elkönyvelnie.

(24) A Sparkasse szerkezetátalakítási terve szerint az ABS és az SAA portfóliók nem felelnek meg egy hagyományos értékesítő takarékpénztár kockázati profiljának és az üzleti alaptevékenységre stratégiai irányultságnak. Ezért döntött úgy a Sparkasse, hogy ezeket a kötelezettségvállalásokat 2014-ig teljesen el kell adni, illetve le kell építeni. 2008 márciusában a Sparkasse SAA befektetéseit felére csökkentette annak érdekében, hogy mérsékelje azok kockázatát. 2009-ben további eladásokra került sor és lehetővé tették az SAA portfólió 468 millió EUR-ra való csökkentését (2009. szeptember 30-i állapot). A fennmaradó ABS portfóliónak (2009. szeptember 30-i fordulónappal 970 millió EUR névleges érték) a Sparkasse éves mérlegére gyakorolt hatását 2010-ben megfelelő, kockázatot csökkentő megelőző intézkedésekkel és fedezetekkel kompenzálják. [2012- és 2014] között a maradék portfóliót is értékesíteni kell.

(25) A Sparkasse egy átfogó költségcsökkentési program megvalósításába kezdett, amely többek között a személyzet csökkentését, a belső folyamatok optimalizálását és 2011 közepéig (az összesen 131-ből) 22 fióküzlet bezárását irányozza elő. Így az igazgatási költségek 2014-ig fokozatosan [5–8] %-kal csökkenthetők [12].

(26) Németország biztosított arról, hogy a Sparkasse betartja a kupon utáni hozamfizetésre (I. melléklet (7) preambulumbekezdés) és a reklámra (I. melléklet (9) preambulumbekezdés) vonatkozó korlátozásokat, a felvásárlási tilalmakat (I. melléklet (8) preambulumbekezdés), valamint

(4) 2009. szeptember végén az ABS portfólió mennyiségének 64 %-a Németországra és más európai országokra jutott, az USA követelések részaránya 17 %-ot tett ki.

(5) Lakóingatlannal fedezett értékpapírok (residential mortgage-backed securities): értékpapírok, amelyek fedezeti portfóliója lakossági jelzáloghitel-csomag.

(6) Fedezeti adóskötelezvény (collateral debt obligation): értékpapírok, amelyek fedezete egy hitelportfólió (vállalati és/vagy lakossági hitelek portfoliója).

(7) Üzleti ingatlannal fedezett értékpapírok (commercial mortgage-backed securities): értékpapírok, amelyek fedezetei kereskedelmi jelzáloghitelekből származó követelések.

(8) Eszközfedezetű értékpapírok (asset-backed securities).

(9) Lombardhitel kötvények (collateralized loan obligation): Értékpapírok, amelyek fedezete egy hitelportfólió.

(10) Ingatlanbefektetési társaságok (real estate investment trusts).

(11) 2008-ban az értékvesztés miatti leírásból 104,5 millió EUR az ABS-portfólióra jutott.

(12) Ennek során figyelembe vették az áremelkedéseket és a fizetésemeléseket is.

és az árdiktálás tilalmát. Ez utóbbi kimondja, hogy a Sparkasse 2014 végéig nem kínál alacsonyabb árakat a betétekre és a lakásépítés finanszírozására vonatkozóan, mint a tíz legnagyobb piaci versenytárs közül a legjobb árat ajánló (a betéti üzlet tekintetében a Köln/Bonn gazdasági térség releváns piacának piaci részesedése a mérvadó, a lakásépítési finanszírozás tekintetében pedig a teljes Németországi Szövetségi Köztársaság új üzleteiben való piaci részesedés, lásd I. melléklet (5) preambulumbekezdés).

4.2. **A leányvállalatok szerkezetátalakítása**

(27) A Sparkasse harmadával akarja csökkenteni a tulajdonában lévő leányvállalatok állományát. A kapcsolt vállalkozások könyv szerinti értéke a Sparkasse 2008. december 31-jei mérlege szerint 635 millió EUR-t tett ki, 2009. végéig [20–40] millió EUR-nak megfelelő összegben adtak el, illetve számoltak fel kapcsolt vállalkozásokat és további eladásokat terveznek [180–250] millió EUR mértékben. A Sparkasse ezzel az intézkedéssel a leányvállalatok jellegének megfelelően kétféle célt követ. Először a nem az üzleti alaptevékenységhez tartozó, regionális fejlesztési projektekben vagy kommunális projektekben vagy szociális lakásépítés tervben érintett leányvállalatok ([13]) eladásával csökkentik a hitelkockázatot és a Sparkasse sebezhetőségét. Másodszor a csak közvetve a Sparkasse üzleti tevékenységére vonatkozó tőkerészesedések eladásából származó nyereségből kívánják finanszírozni a Sparkasse szerkezetátalakítását (lásd I. melléklet (10) preambulumbekezdés). Az eladásra szánt leányvállalatok teljes listáját az I. melléklet (10) és (13) preambulumbekezdései tartalmazzák.

(28) Az utóbbi csoporthoz tartoznak többek közt a következő vállalatokban való részesedések: RW Holding AG, S ProFinanz Versicherungsmakler GmbH, Schufa Holding AG und neue leben Pensionsverwaltung AG. Ezeket a vállalati részesedéseket már eladták és összesen mintegy [25–35] millió EUR bevételt hoztak.

(29) A mintegy [70-100] millió EUR eladási értékű leányvállalatokkal kapcsolatban a vállalatok jellege miatt a Sparkasse csak minimális vásárlási érdeklődésre számít a magánszektorból. Ez a minimális érdeklődés főleg arra a tényre vezethető vissza, hogy ezek főként kisvállalatok, amelyek Köln várossal együttműködve a szociális lakásépítés és a regionális fejlesztés területein tevékenykednek, vagy amelyek tulajdonosi szerkezetét már nagymértékben meghatározza Köln város részesedése. Ezért a Sparkasse fontolóra veszi, hogy ezeket a tevékenységeket [Köln városnak vagy egy, Köln városával kapcsolt társaságnak] adja el. Az átruházásra független szakértő által megállapított piaci áron kerülne sor. A Köln város számára eladásra szánt leányvállalatok vagyonelemei lényegében ingatlanüzletekre vonatkoznak.

(30) A szerkezetátalakítás végrehajtása során a Sparkasse [2–5] milliárd EUR körüli összeggel, [15–20] milliárd EUR-ra (azaz [15–20] %-kal) csökkentette a kockázattal súlyozott eszközállományát (RWA). (Ez nem tartalmazza a fő tevékenység növekedését a szerkezetátalakítási időszakban.) Ha a fő üzleti tevékenység növekedését figyelembe vesszük, akkor a kockázattal súlyozott eszközállomány leépítése 2014-ig [10–15] %-t tesz ki. A Sparkasse Köln […]-nak [4–6] milliárd EUR körüli összeget, néveleges értéken [20–30] milliárd EUR-t (azaz [15–20] %) juttatnak vissza. (Ez nem tartalmazza a fő tevékenység növekedését a szerkezetátalakítási időszakban.) Figyelembe véve a fő üzleti tevékenységnövekedését, a szerkezetátalakítás keretén belül a vagyonelemek csökkenése 5 %-t tesz ki.

4.3. **Az életképesség helyreállítása alapesetben és vészhelyzeti forgatókönyv esetén**

(31) Németország kidolgozott egy-egy forgatókönyvet az alapesetre és vészhelyzetre, hogy igazolja, a Sparkasse képes újra hosszútávon jövedelmezően működni.

Az alapeseti forgatókönyv

(32) Az alapeset alapjául szolgáló pénzügyi előrejelzések a németországi gazdasági intézetek előrejelzésein alapulnak. Abból indulnak ki, hogy a GDP növekedése a szerkezetátalakítás teljes időszaka alatt azonos mérsékelt színvonalon mozog, és hogy a munkanélküliségi ráta 2011-ig tovább emelkedik, majd ezután lassan csökkenni fog. 2010-re a jelenleg alacsony kamatok által meghatározott, kedvezőtlen üzleti környezet javulását várják, amely továbbra is kitart a szerkezetátalakítás fennmaradó szakaszában.

(33) Az 1. táblázat szerint a Sparkasse az alapeseti forgatókönyve szerint 2010-ben ismét jövedelmezően gazdálkodik, majd 2014-ig folyamatosan javulnának üzleti eredményei. 2014-re [9–10 %] saját tőke hozamot (ROE) irányoznak elő. Az 1. ábra a Sparkasse legfontosabb mutatóit tartalmazza a 2008-2014 évekre.

([13]) A Sparkasse KölnBonn nehézségeinek egyik fő oka az olyan projektekben és leányvállalatokban való részesedés volt, amelyeknek nincs közük az üzleti alaptevékenységhez. Ezek az aktivitások okozták a veszteségek nagy részét. Annak érdekében, hogy az új vállalatokat ösztönözzék arra, hogy Kölnben telepedjenek, a bank részt vett az ipari és irodai ingatlanok fejlesztésében és bérleti kezességeket nyújtott az ingatlanfejlesztési projektek ösztönzéséhez. A bank jelenleg újratárgyalja a kezességeket és a bérleti szerződéseket, azzal a céllal, hogy a megfelelő megállapodásokból kiszálljon, és ha lehetséges, ezeket a tevékenységeket egy harmadik félre hárítsa át.

1. táblázat

Sparkasse KölnBonn – adózás előtti nyereség 2010–2014 (alapeset)

Forgatókönyv	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Alaphelyzeti	– 98,8	[5-10]	[80-100]	[125-150]	[150-175]	[200-225]

1. ábra

A Sparkasse Köln Bonn mutatói 2008-2014 (alapeset)

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Mutatók	**RWA** [1] **(milliárd EUR)**	20,2	19,1	[17,5-20]	(…)	(…)	(…)	[15-20]
	Tier-1-kvóta [2]	6,4 % (5,5 %)	6,9 % (6,1 %)	[7-8] % ([6-7] %)	[8-9] % ([7-8] %)	[8-9] % ([7-8] %)	[8-9] % ([7-8] %)	[8-10] % ([8-9] %)
	Intéz-mények tőkemegtérü-lési („return on equity”; ROE)	– 13,5 %	– 6,5 %	[0-3] %	[4-6] %	[7-9] %	[7-9] %	[9-10] %
	Költség -bevétel hányados (CIR)	73,0 %	70,0 %	[65-75] %	[60-70] %	[55-65] %	[50-60] %	[50-60] %
	FTE	3 824	3 672	[3 500-3 750]	[3 250-3 500]	[3 000-3 250]	[3 000-3 250]	[2 750-3 000]

[1] Az információk kizárólag a Sparkasse KölnBonnra vonatkoznak;
[2] A Sparkasse KölnBonn alaptőkéje (Tier-1-kvóta), a zárójelben lévő számok a konszernre vonatkoznak; CIR: költség/hozam ráta (cost income ratio); FTE: teljes munkaidő egyenérték (FTE)

Forgatókönyv vészhelyzet estére és érzékenység-elemzés

(34) A vészhelyzet esetére készült forgatókönyvben a pénzügyi válság 2011-ig való elhúzódása és 2012-ben egy kis mértékű konjunktúra-fellendülés makroökönómiai feltételezéséből indulnak ki. A vészhelyzet esetére készült forgatókönyvben az alapesetre vonatkozó forgatókönyvvel ellentétben abból indultak ki, hogy két évvel hosszabb lesz a kedvezőtlenebb alacsony kamatkörnyezet.

(35) A vészhelyzet esetére készült forgatókönyvben abból indulnak ki, hogy a Sparkasse 2012-ben ismét jövedelmezően fog gazdálkodni és az eredményei ezután is 2014-ig folyamatosan javulni fognak. 2014-re [10–12,5 %] saját tőke hozamot (ROE) irányoznak elő. A vészhelyzet esetére készült forgatókönyv szerint a Sparkasse és az egész konszolidált cégcsoport tőkemutatói a teljes szerkezetátalakítás időtartama alatt jelentősen a felügyeleti jogi küszöb felett lesznek. A 2. táblázat és a 2. ábra a Sparkasse KölnBonn legfontosabb mutatóit tartalmazzák 2008–2014 évekre, a vészhelyzet esetére készült forgatókönyvnek megfelelően.

2. táblázat

Sparkasse KölnBonn – adózás előtti nyereség 2010–2014 (vészhelyzeti forgatókönyv)

Forgatókönyv	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Vészhelyzeti	– 98,8	– [125-150]	– [25-50]	[50-75]	[125-150]	[175-200]

2. ábra

A Sparkasse Köln Bonn mutatói 2008–2014 (vészhelyzeti forgatókönyv)

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Mutatók	**RWA** [1] **(milliárd EUR)**	20,2	19,1	[17-20]	[17-19]	[17-19]	[17-19]	[16-18]
	Tier-1-kvóta [2]	6,4 % (5,5 %)	6,9 % (6,1 %)	[6-7] % ([5-6] %)	[6-7] % ([6-7] %)	[6-7] % ([6-7] %)	[6-7] % ([6-7] %)	[7-8] % ([6-7] %)

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Mutatók	**ROE**	– 13,5 %	– 6,5 %	[8-9] %	[1-3] %	[3-5] %	[8-10] %	[10-12] %
	CIR	73,0 %	70,0 %	[70-75] %	[65-70] %	[60-65] %	[55-60] %	[50-55] %
	FTE	3 824	3 672	[3 500-3 750]	[3 250-3 500]	[3 000-3 250]	[3 000-3 250]	[2 750-3 000]

([1]) Az információk kizárólag a Sparkasse KölnBonnra vonatkoznak;
([2]) A Sparkasse KölnBonn alaptőkéje (Tier-1-kvóta), a zárójelben lévő számok a konszernre vonatkoznak; CIR: költség/hozam ráta (cost income ratio); FTE: teljes munkaidő egyenérték (FTE)

(36) Mivel a Sparkasse bevételeit leginkább a jelenleg alacsony, rövid lejáratú kamatok befolyásolják hátrányosan, további érzékenység-elemzést végeztek a kamatlábak tekintetében (1. forgatókönyv: a kamatgörbe emelkedése 100 bázisponttal; 2. forgatókönyv: 50 bázispontos süllyedés). Az elemzés megerősítette, hogy a tovább emelkedő kamatok elősegítenék a Sparkasse életképességét, míg a csökkenő kamatok rontanák a jövedelmezőséget; a rövidtávú kamatok 50 bázispontos esése évente [20–25] millió EUR nyereségcsökkenést eredményezve. Összességében az derül ki a Németország által továbbított érzékenységi elemzésből, hogy a Sparkasse sebezhetősége nagyobb kamat-sokkhatások esetén korlátozott.

4.4. **Vállalatirányítás**

(37) A Németország által közölt információkból az vehető ki, hogy a politikai indíttatású, a Sparkasse nehézségeihez hozzájáruló befektetéseket az 1997–2004 közötti időintervallumban kötötték, azaz ezeket a döntéseket a Stadtsparkasse Köln és a Sparkasse Bonn 2005-ben bekövetkezett, Stadtsparkassévá való összevonását megelőzően és más jogalapon hozták, amelyet mindenekelőtt Észak-Rajna-Vesztfália takarékpénztárakról szóló törvénye határozott meg ([14]). Időközben a Sparkasse vállalatirányítása javult.

(38) A két takarékpénztár 2005-ben történt összeolvadása után a fenntartók szerkezetének szükségszerű változásai alapján a Zweckverband-ban hozott fontosabb döntésekhez a részvényesek szavazatainak minősített többsége szükséges; a minősített többséget 85 %-ban határozták meg, ami így meghaladja egy város részesedését.

(39) A takarékpénztárak szerveinek számát és méretét csökkentették, ami magában foglalta az igazgatási tanács és az igazgatóság jelentős zsugorodását ([15]). Feloszlatták azt a három igazgatósági tagból álló befektetési bizottságot, amely a korábbi Stadtsparkasse Köln-nél a leányvállalati befektetésekkel kapcsolatos előzetes döntésekért felelt. A gazdasági szempontok szerint vizsgálandó tőkebefektetési ügyekben a befektetéspolitikai felelősséget az igazgatóságra ruházták át. A Sparkasse minden új befektetését ezenkívül az igazgatósági tanácsnak is jóvá kell hagynia.

(40) Azért, hogy a megváltozott takarékpénztári törvényt figyelembe vegyék, a Sparkasse-nak Kockázat- és Mérlegvizsgáló Bizottságot kellett felállítania és ezeket széleskörű felügyeleti jogkörrel kellett felruháznia. Ezenkívül a törvény előírja, hogy az igazgatási tanács tagjainak rendelkezniük kell a takarékpénztár üzleti tevékenységének megítéléséhez és felügyeletéhez szükséges szaktudással. A Sparkasse irányításának kizárólagos felelősségét az igazgatóság viseli, és semmiképp sem köteles az igazgatási tanács vagy a részvényesek utasításai szerint cselekedni.

(41) A Sparkasse a vállalatirányítási szerkezetben (corporate governance struktur) már végrehajtott korrekciókon felül a vállalatvezetést (corporate governance) úgy erősíti meg, hogy növeli az igazgatási tanácsban résztvevő összesen 18 tagból a független ([16]) tagok számát, a jelenlegi 2-ről 4-re. 2011. január 1-jétől a Mérlegvizsgáló Bizottságban 7 tag lesz az eddigi 9 helyett, a Kockázati Bizottságban pedig 6 tag az eddigi 9 helyett. A Befektetési Bizottságot 2011 végéig, a Stratégiai Bizottságot 2010 végéig kell megszüntetni. A Befektetési Bizottság automatikusan veszít jelentőségéből, amint a Sparkasse leányvállalatai nagy részét értékesítette. A Stratégiai Bizottság feladatait az igazgatóság veszi át. Végül a vállalatok átvételére vonatkozó döntéshozatali eljárást úgy változtatják meg, hogy az igazgatóság csak egyhangúlag, valamint [2–5] millió EUR névleges értékű befektetés estén előzetes átvilágítási vizsgálat (due diligence vizsgálat) után, vagy a vállalatok független szakértő bevonásával történő értékelése után hozhat részesedési döntéseket.

([14]) Lásd http://www.wlsgv.de/download/spkg28112008.pdf 2008. november 29-i, aktuális változatában.
([15]) Az igazgatóság 2010-ben már csak 5 tagot számlált (szemben azzal, hogy 2005-ben még 9 tagja volt); az igazgatási tanács 18 tagból áll (a korábbi 27 tag helyett).
([16]) Ebben az összefüggésben a „független” azt jelenti, hogy az igazgatási tanács tagja nem a tagot kinevező városi tanács soraiból származik.

4.5. **Hibrid tőkeeszközök**

(42) A Sparkasse 224 millió EUR értékben birtokol hibrid tőkét (ügyfél haszonélvezeti szelvényeket) független befektetőknél. A Németország által megadottak szerint a haszonélvezeti jegyek és az ügyfél lakossági haszonélvezeti szelvények egyenrangúak. A csendestársi befektetést mindkét haszonélvezeti forma mögé sorolták be. Amint a 3. táblázat mutatja, 2008 óta már nem fizetett ki kupont hibrid tőkére. 2008-ban és 2009-ben a haszonélvezeti jegyek 57,4 millió EUR mértékben részesedtek a veszteségekből. A csendestársi befektetés és az ügyfél haszonélvezeti szelvények 2009-ben részesedtek a veszteségekből. 2010 óta újra feltöltik a hibrid tőkeeszközöket, és 2011-től az eddig nem teljesített osztalékok kifizetését 2012-ig pótolják. 2013-ra minden hibrid tőkeeszközt újra feltöltenek és minden nem teljesített kupon kifizetését pótolnak, úgy, hogy minden egyes eszközre teljes kuponösszeget fizetnek. Mivel kuponkifizetést pozitív eredménykimutatás, illetve pozitív mérleg esetén kell teljesíteni, a Sparkasse semmiképp sem rendelkezik mérlegelési jogkörrel a kuponkifizetés esetleges felfüggesztésére vonatkozóan, amennyiben a Sparkasse jövedelmezően működik és a névleges tőke esetleges csökkenései újra feltöltésre kerültek.

3. táblázat

A Sparkasse KölnBonn osztalékfizetései 2009–2014 (alapeset)

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Adózás előtti nyereség			– 98,8	[5-10]	[80-100]	[125-150]	[150-175]	[200-225]
Tőkeeszköz utáni osztalék								
A támogató társaság haszonélvezeti	Részv. a veszteségből	40,6	16,8	0	0	0	0	0
	Tőke újrafeltöltés	0	0	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
	Kupon	0	0	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Ügyfél haszonélvezeti jegyek	Részv. a veszteségből	0	12,5	0	0	0	0	0
	Tőke újrafeltöltés	0	0	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
	Kupon	0	0	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Csendes befektetés	Részv. a veszteségből	0	19,5	0	0	0	0	0
	Tőke újrafeltöltés	0	0	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
	Kupon	0	0	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]

(43) Németország biztosított arról, hogy a Sparkasse – kivéve a szerződéses kötelezettség esetét – nem teljesít kuponkifizetést magánbefektetők hibrid tőkéje után (lásd I. melléklet (7) preambulumbekezdés).

4.6. **WestLB**

(44) A Sparkasse gazdasági nehézségeinek egy további oka a WestLB-ben való részesedése volt. A Sparkasse-nak összesen […] millió EUR vesztesége keletkezett amiatt, hogy a Rheinischen Sparkassen- und Giroverband (RSGV) tagjaként hozzájárult a tartalékalap dotálásához, amelyet a Sparkassen- und Giroverband fedezeti hálóként létesített a szövetség tagjai és a Landesbankok (országos bankok) számára. A tartalékalapot 2008-ban, a WestLB megmentési intézkedéseivel kapcsolatban vették igénybe. A maradék kockázati expozíció továbbra is fennáll a Sparkasse WestLB-ben való közvetlen részesedése, és az RSGV tagjaként a WestLB-hez tartozó Bad Bank iránti közvetett felelősség miatt.

(45) Ugyan a Sparkasse nem közvetlenül fektetett be a West LB-be, az RSGV részesedése által kockázatnak van kitéve, mivel a Sparkasse az RSGV-ben 19 %-os részesedést birtokol. A Németország által megadottak szerint csekély annak a kockázata, hogy az RSGV WestLB-vel kapcsolatos könyv szerinti értékének esetleges romlása hátrányos hatást gyakorolna a Sparkasse-ra. Először is a WestLB-t a közelmúltban egy független harmadik fél értékelte és így a WestLB RSGV mérlegében szereplő könyvértékét 2009. december 31-i fordulónappal a történelmi […] milliárd EUR-ról […] millió EUR-ra korrigálták. Következésképpen a Sparkasse közvetlen részesedése a WestLB-ben jelenleg mintegy […] EUR. Mivel a Sparkasse csupán azért, mert részesedése van az RSGV-ben, szintén kockázatot visel a WestLB-ben, csak az RSGV belső értéke bír jelentősséggel a Sparkasse számára.

Ez azonban nem csak a WestLB értékéhez igazodik, hanem az RSGV összes többi leányvállalata és befektetése is befolyásolja. A többi RSGV leányvállalat 2009 végén végrehajtott értékelése azt mutatta, hogy jelentősek a rejtett tartalékok, amelyek elegendőek lennének arra, hogy fedezzék a WestLB 0-ra való leírását, ha ez a legrosszabb esetre készült forgatókönyv szerint szükségessé válna.

(46) A Sparkasse […]-hoz való kötelező hozzájárulása, amellyel a WestLB nem rég létrehozott Bad Bank-jának esetleges veszteségeit kellene fedezni, 25 éves időszakra […] millió EUR-t tesz ki. Ennek a hozzájárulásnak mindenesetre nincs hátrányos hatása a Sparkasse azon képességére, hogy a jövőben teljesítse a jogszabályokban előírt sajáttőke-követelményt, mivel a […]-hoz való hozzájárulást kizárólag a jövőbeli nyereségekből lehet finanszírozni.

4.7. **Részleges korai kiszállás**

(47) Németország biztosított arról, hogy a Sparkasse a kapott tőke egy részét a tőkeeszközökre vonatkozóan a szerződésben előírtaknál korábban vissza fogja fizetni (lásd I. melléklet (27) preambulumbekezdés). A visszafizetés 2011-ben indul, és két szakaszban történik.

(48) Elsőként a Zweckverband […] kapja meg a támogató társaság haszonélvezeti jegyeinek első részét 150 millió EUR összegben. A támogató társaság a tranzakció és különösen a vételár összege miatt nem kerül lényegen jobb helyzetbe, mintha megtartotta volna az eszközt ([17]). A Zweckverband ezután a jelenleg Tier-2 tőkének (kiegészítő tőke) számító haszonélvezeti jegyeket Tier-1 tőkeeszközzé alakítja át. Egy nem halmozódó kuponos új eszköz esetén legalább 30 éves futamidejű, hátrasorolt kötelezettség jönne létre. Ez a lépés körülbelül [0,8–1,0] %-kal javítaná a Sparkasse Tier-1 kvótáját.

(49) A második lépés feltétele viszont az alaptőke-mutató javulása, ekkor a Sparkasse 2011-ben visszavásárolja a támogató társaságtól az általa birtokolt haszonélvezeti jegyek második részletét (150 millió EUR névleges értékben). Mindkét lépés a Tier-2 tőke összesen [0,5–1,0] % körüli csökkenését vonja maga után. Továbbá az RSGV vagy takarékpénztári szektor egy másik tagja a Sparkasse részesedését két kapcsolt vállalkozásban, a […]-ban és a […]-ban piaci áron szerzi meg ([18]). E két vállalkozásban meglévő közvetett részesedésének eladásával a Sparkasse mérlegfőösszege további [0,2–0,5] %-kal csökkenne. A két vállalat eladása szoros összefüggésben áll a haszonélvezeti jegyek második részletének visszavásárlásával, mivel az RSGV a két társaság megvásárlását a haszonélvezeti jegyek eladásából befolyó bevételekből kívánja fedezni.

5. **A FELTŐKÉSÍTÉSI INTÉZKEDÉST VIZSGÁLÓ ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁNAK OKAI**

(50) Emlékezzünk arra, hogy a Bizottság jelen esetben 2009. november 4-én indította meg a szóban forgó feltőkésítési intézkedés hivatalos vizsgálati eljárását, amelyben azt vizsgálták, hogy az intézkedés szerkezetátalakításra adott támogatásként összeegyeztethető-e az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdés ([19]) szerint a belső piaccal.

(51) Továbbá a Bizottság kétségeinek adott hangot arra vonatkozóan, hogy biztosított-e a terhek méltányos elosztása és korlátozott-e a verseny torzulása, ahogy az a támogatási előírásokban meghatározásra került (lásd az eljárás megindításáról szóló határozat (50) preambulumbekezdését).

(52) Mivel nem tisztázott, hogy a Sparkasse nehézségei a jóval a válság előtt hozott befektetési döntésekre vagy ténylegesen a pénzügyi válságra vezethetők-e vissza, a Bizottság még nem döntött arról, hogy a feltőkésítési intézkedések az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdés b) pont vagy az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdés c) pont hatálya alá esnek-e. A Bizottság úgy döntött, hogy az alkalmazandó jogalap eldöntése céljából a tények beható vizsgálata szükséges és ezért egy későbbi időpontban hozza meg határozatát.

([17]) Németország egy úgynevezett pótteljesítési nyilatkozat záradékot javasol megoldásként, amely ugyanarra az időszakra lenne érvényes, mint az eredeti eszköz kumulálása. Ennek során a támogató társaság tulajdonában lévő Zweckverband vételárat fizetne, amely mindenekelőtt az eszközök könyv szerinti értékéhez igazodik (a névleges érték és a veszteségből való részesedés közötti különbség). A pótteljesítési nyilatkozat záradék szerint a támogató társaság ezután kompenzációs kifizetésben részesülne a Zweckverbandtól, amely nagyságrendileg azokhoz a bevételekhez lenne hasonlítható, amelyeket az eladás időpontjáig kapott volna, ha nem értékesítette volna az eszközöket. A Zweckverband hasonló kifizetésekben részesül a Sparkasse KölnBonntól (az átengedett tőke utáni kamatfizetés), mivel a beszüntetett kuponkifizetéseket, abban az időszakban, amikor a támogató társaság birtokolta az eszközt, akár 25 % elszámolt értékvesztéssel fizették volna a ki támogató társaságnak. Németország az ilyen levonást alkalmas eszköznek tartja arra, hogy kárpótolja a Zweckverbandot a kamat-, illetve refinanszírozási kockázat vállalásáért, és hogy figyelembe vegye azt az előnyt, amelyhez azáltal jut a támogató társaság, hogy a szerződésileg előírtnál korábban kapja meg a tőkéjét. Szemléltető példa: Ha a támogató társaság a 150 millió EUR névértékű, de 25 millió EUR értékvesztést szenvedett eszközét 2011-ben eladja a Zweckverband-nak, úgy azért 125 millió EUR-t kapna. Amennyiben a Sparkasse KölnBonn a 2012-es évben nyereséget termel, és ennek következtében köteles az eszközben lévő tőkéjét újra feltölteni (amennyiben a támogató társaság megtartja az eszközt), a Zweckverband kifizeti a megfelelő feltöltési összeget a támogató társaságnak. Ha a 2012 évben elért nyereségek elegendő arra, hogy a 2009-2011 időszakban nem teljesített kuponkifizetéseket fedezzék, a Zweckverbandnak szintén egy hasonló nagyságrendű összeget kellene fizetnie a támogató társaságnak.

([18]) A Sparkasse KölnBonn az ezekben a vállalkozásokban meglévő közvetett részesedését illetően a szerződéses rendelkezések alapján köteles eladni a részesedését az RSGV-nek és a takarékpénztári szektor más tagszervezeteinek.

([19]) 2009. december 1-i hatállyal az EK-Szerződés 87. és 88. cikkeinek helyére az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 107. és 108. cikkei léptek. Az EK-Szerződés 87. és 88. cikkei lényegében azonosak az EUMSZ 107. és 108. cikkeivel. A határozat keretén belül az EUMSZ 107. és 108. cikkeire való hivatkozások az EK-Szerződés 87. és 88. cikkeire való hivatkozásként értendők, ott ahol ez helyénvaló.

6. AZ ÉRINTETT FELEK ÉSZREVÉTELEI

(53) A Bizottság megállapítja, hogy a kérdéses feltőkésítési intézkedés vonatkozásában más érdekelt féltől nem érkezett be állásfoglalása az eljárás megindításáról határozattal kapcsolatban.

7. NÉMETORSZÁG ÉSZREVÉTELEI

(54) Németország megvizsgálta a Bizottság 2009. november 4-i, az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdés szerinti eljárás megindításáról szóló határozatát. A Németországi Szövetségi Köztársaság tájékoztatta a Bizottságot, hogy fenntartja álláspontját, miszerint a szóban forgó, a Sparkasse javára csendestársi befektetés és haszonélvezeti jegyek formájában hozott feltőkésítési intézkedés a az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdés értelmében nem minősül állami támogatásnak. Németország úgy véli, hogy az intézkedések, amint azt az eljárás megindításáról szóló határozat tartalmazza (vö. az eljárás megindításáról szóló határozat (24)–(28) preambulumbekezdéseivel), összhangban van a piacgazdasági alapon működő befektető alapelvével.

(55) Németország ellentmond a Bizottságnak azon megállapításának, hogy a hibrid tőke piaca a feltőkésítési intézkedés végrehajtásának időpontjában (azaz 2008 végén/2009 elején) teljesen „meddő" lett volna ([20]), és ebből következően akkoriban egyetlen piacgazdasági alapon működő befektető vagy tulajdonos sem végzett volna – még magasabb ár ellenében sem – ilyen befektetést (az eljárás megindításáról szóló határozat (38) preambulumbekezdése). Németország azt állítja, hogy a Sparkasset nem érintette a piac ilyen alakulása, 2008 utolsó négy hónapjában mintegy [10–15] millió EUR, 2009 első negyedévében mintegy [35–40] millió EUR összegben tudott hátrasorolt kötelezettségeket kibocsátani, akár több százezer eurós részletekben.

(56) Németország továbbá azt is állítja, hogy a Sparkasse KölnBonn támogató társaság általi feltőkésítését nem állami forrásból finanszírozták.

(57) Amennyiben a Bizottság mégis megerősítené előzetes következtetését, mely szerint a Sparkasse feltőkésítése állami támogatást tartalmaz, abban az esetben Németország meg van győződve arról, hogy az állami támogatás az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja szerint összeegyeztethető a belső piaccal.

(58) Németország azt állítja, hogy a szerkezetátalakítási terv teljesíti a Bizottság 2009. július 23-i, „a pénzügyi szektor életképességének helyreállítása és a jelenlegi válságban hozott szerkezetátalakítási intézkedések értékelése az állami támogatási szabályok alapján" című közleményének ([21]) (a továbbiakban: szerkezetátalakítási közlemény) összes feltételét.

(59) Németország úgy véli, a szerkezetátalakítási terv biztosítja, hogy a bank újra visszanyerje hosszú távú életképességét, és hogy elegendő önrésszel járuljon hozzá az szerkezetátalakítás költségeihez, valamint azt, hogy a verseny esetleges, támogatások okozta torzulását mélyreható szerkezeti intézkedésekkel és magatartási rendszabályokkal korlátozzák.

(60) Németország kötelezettségvállalásai az I., II. és III. mellékletekben találhatók és azok a jelen határozat szerves részét képezik. A kötelezettségvállalások végrehajtásának biztosítása érdekében egy ellenőrző megbízottat neveznek ki. A kinevezési eljárást és az ellenőrző megbízott kötelezettségeit a II. melléklet rögzíti. Németország ezen felül kötelezte magát egy értékesítési időkeret betartására (I. melléklet (10) és (13) preambulumbekezdések). Amennyiben ezt az időkeretet nem tartaná be, úgy kineveznek egy elidegenítésért felelős vagyonkezelőt. A kinevezési eljárást, valamint az elidegenítésért felelős vagyonkezelő kötelezettségeit a III. melléklet rögzíti.

8. TÁMOGATÁSJOGI ÉRTÉKELÉS

8.1. Állami támogatás fennállása és a támogatás összege

(61) A Bizottságnak meg kell vizsgálnia, hogy a szóban forgó intézkedések állami támogatásnak minősülnek-e. Az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdése szerint a belső piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

(62) Az eljárás megindításáról szóló határozatban (5.1. fejezet) a Bizottság arra az előzetes következtetésre jutott, hogy a Sparkasse javára történő mindkét feltőkésítési intézkedés állami támogatásnak minősül. A Bizottság nem tudott csatlakozni Németország érveléséhez, miszerint az intézkedések nem minősülnek állami támogatásnak, mivel mindkét eszköz számára olyan feltételeket teremtettek, hogy azokat egy piacgazdasági alapon működő befektető elfogadta volna. Még ha a két eszközért 2008 elejéig fizetett ellentételezés meg is felelne a hasonló eszközökért fizetett kamatoknak, az jelen esetben a Sparkasse életképességének hiánya miatt fennálló nagy kockázat következtében túlzottan alacsony volt. Ezenkívül abban az időpontban, amikor a feltőkésítést végrehajtották, a piac a hibrid tőke tekintetében teljesen meddő volt. Ezért a Bizottság a keretfeltételekre való tekintettel és különösen a piaci helyzet figyelembevételével nem tudta elfogadni Németország érvelését, miszerint egy piacgazdasági alapon működő befektető a befektetést még azonos feltételek mellett is végrehajtotta volna.

(63) A részletes vizsgálatból nem derültek ki olyan információk, amelyek ezt a megállapítást megváltoztatták volna. A Sparkasse által 2008.végén és 2009 első negyedévében kibocsátott hátrasorolt kötelezettségek az egyes részletek alacsony összege miatt nem jelentenek megbízható bizonyítékot arra nézve, hogy a hibrid tőkeeszközök piaca ténylegesen működött. A több százezer euro értékű

([20]) Kivéve a konszernen belüli kibocsátásokat, valamint az olyan eseteket, ahol az állam szerzi be az eszközöket.

([21]) HL C 195., 2009.8.19., 9. o.

hibrid tőke részletekkel kapcsolatos kockázat nem hasonlítható össze egy 150 millió EUR névleges értékű eszköz kockázatával és azt a magánpiacok sokkal könnyebben elfogadják. Ezért a Bizottság továbbra is fenntartja azon megállapítását, hogy az adott időpontban semmilyen piacgazdasági alapon működő befektető nem vett volna fel olyan hibrid tőke kölcsönt, amely mértékében és jellemzőiben a Sparkasse javára végrehajtott feltőkésítési intézkedésekkel összehasonlítható lett volna.

(64) Ami a támogató társaság által a Sparkasse feltőkésítésére felhasznált eszközök jellegét illeti, a Bizottságot emlékeztet arra, hogy más esetekben már döntött úgy, hogy a támogató társaság forrásait tekintve közvetlenül vagy közvetve közszervek által ellenőrzött eszközökről van szó ([22]). A Bizottság véleménye szerint ez vonatkozik a támogató társaságra is, amely az RSGV 100 %-os leányvállalata. Ezért ezek az eszközök az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdés értelmében állami eszközöknek tekintendők.

(65) A fentiek alapján a Bizottság megerősíti az eljárás megindításáról szóló határozatában szereplő következtetését, hogy a Sparkasse javára végrehajtott feltőkésítési intézkedések az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősülnek.

(66) Továbbá meg kell állapítani, hogy a megmentési célú támogatásokat szerkezetátalakítási támogatásokká alakították át, amelyek továbbra is előnyt jelentenek a Sparkasse számára. Az intézkedések egy olyan időszakban tették lehetővé a Sparkasse finanszírozását, amikor, különös tekintettel a pénzügyi és gazdasági válságra, a Sparkasse nem volt képes a piacon tőkéhez jutni. Ez gazdasági előnyt nyújt a Sparkasse-nak és erősíti a pozícióját azokkal a németországi és más tagállambeli versenytársakkal szemben, akik nem részesültek ugyanilyen támogatásban. A támogatás ezért alkalmas a verseny torzítására és a tagállamok közötti kereskedelem hátrányos befolyásolására.

(67) A tőkejuttatásokban foglalt támogatási elem 650 millió EUR-t tesz ki és a Sparkasse kockázatokkal súlyozott eszközállománya 3,3 %-nak felel meg (2008 végi állapot).

8.2. **A támogatás összeegyeztethetősége a belső piaccal**

8.2.1. *Az összeegyeztethetőség vizsgálatának jogalapja*

(68) A Bizottság 2009. november 4-i, az eljárás megindításáról szóló határozatában még nem hozott döntést a feltőkésítési intézkedések vizsgálatánál alkalmazandó jogalapról. Az akkor rendelkezésre álló információk szerint a Sparkasse nehézségei fő okának a pénzügyi válság előtt regionális fejlesztésekbe való befektetésekről hozott döntések tűntek. Mivel úgy tűnik, hogy a pénzügyi válság csupán még jobban kiélezte a Sparkasse gazdasági nehézségeit, a Bizottság nem zárta ki az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdés c) pont alkalmazását. Mivel azonban a feltőkésítési intézkedésekre a pénzügyi válság csúcspontján került sor, többek között – a Bizottság bajba jutott bankokra vonatkozó ítélkezési gyakorlatának figyelembevételével – az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdés b) pont is alkalmazhatónak tűnik.

(69) Még ha az eddig döntések és határozatok esetében figyelembe is vették a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatást (a továbbiakban: megmentésről és szerkezetátalakításról szóló iránymutatás) ([23]), úgy a Bizottság szerkezetátalakításról szóló közleményének (49) preambulum bekezdésében tisztázta, hogy a Bizottság 2010. december 31-vel bezárólag minden hozzá bejelentett támogatás esetében a szerkezetátalakításról szóló közlemény alapján, és nem megmentésről és szerkezetátalakításról szóló iránymutatás alapján fogja megvizsgálni, hogy a támogatás a pénzintézet számára nyújtott szerkezetátalakítási támogatás-e.

(70) Tekintettel a német banki szektor tartós sérülékenységére, a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Németország egyik legnagyobb takarékpénztárának esetleges megszüntetése a […] a rendszerben kialakuló következmények miatt Németország pénzügyi stabilitását is veszélyeztethette volna.

(71) Ezért annak vizsgálatára, hogy a Sparkasse pénzügyi támogatása a pénzügyi stabilitást megtartó szerkezetátalakítási támogatásként a belső piaccal összeegyeztethető-e, jogalapként az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdés b) pontját vesszük figyelembe.

8.2.2. *A szerkezetátalakítási támogatás összeegyeztethetősége a belső piaccal való*

(72) A szerkezetátalakításról szóló közlemény értelmében a szerkezetátalakítás alá vont, kedvezményezett pénzintézet számára készült szerkezetátalakítási tervből először is ki kell derülnie, hogy az képes lesz hosszú távú életképességét helyreállítani. Másodszor a támogatásnak szükséges minimumra kell szorítkoznia; továbbá a kedvezményezett pénzintézetnek és tulajdonosának, amennyire csak lehetséges, saját forrásokkal kell részt venniük a szerkezetátalakításban. Harmadszor intézkedéseket kell előírni a kedvezményezett pénzintézet piaci hatalmának mesterséges támogatása miatti versenytorzulás korlátozása és a verseny által meghatározott banki szektort biztosítása érdekében. Továbbá át kell gondolni a felügyelet kérdéseit és az eljárástechnikai szempontokat.

([22]) Lásd a Bizottság 2008. április 30-án hozott határozatának (29) preambulumbekezdését az NN 25/2008. sz., *WestLB Risikoabschirmung* ügyben; a Bizottság határozata a C43/2008. sz., *WestLB Risikoabschirmung* ügyben [HL C 322., 2008.12.17., 16. o.] és a Bizottság 2009. május 12-i határozata a C43/2008. sz. *WestLB Risikoabschirmung* ügyben. A WestLB kockázati védelmével kapcsolatban folyó bírósági eljárásban Németországnak nem volt ellenvetése a Sparkasse és a Giroverbänden RSGV valamint a WLSGV által nyújtott támogatásoknak az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdés értelmében állami támogatásként való minősítésével kapcsolatban.

([23]) HL C 244., 2004.10.1., 2. o. A Bizottság közleményének (42) preambulumbekezdésében erre kifejezett utalás található – Az állami támogatásokra vonatkozó előírások pénzintézeteket támogató intézkedésekre való alkalmazása az akkori globális pénzügyi válsággal összefüggésben (banki közlemény).

i. A hosszú távú életképesség helyreállítása

(73) Németország a szerkezetátalakításról szóló közlemény (9)-től (11) preambulumbekezdéseinek előírása szerint egy átfogó és részletes, teljes körű adatokat magában foglaló szerkezetátalakítási tervet nyújtott be a Sparkasse üzleti modelljéről. A szerkezetátalakítási terv foglalkozik a Sparkasse pénzügyi nehézségeit kiváltó okokkal is.

(74) Az üzleti modell egy hagyományos regionális értékesítő takarékpénztár üzleti alapjait megcélzó új stratégiai irányultságot ír elő. A Sparkasse a Köln-Bonn gazdasági térségben lévő hagyományos ügyfélköreinek nyújtott, lakossági banki szolgáltatásokra fog összpontosítani, azaz lakossági ügyfelekre, kkv-kra, valamint kisebb ipari és intézményi ügyfelekre. A Sparkasse tehát az alapszabályának megfelelő üzleti területekre és fő kompetenciákra fog koncentrálni, és visszavonul azoktól a területektől, amelyek pénzügyi nehézségeit okozták. A bank a jövőben tartózkodik minden saját számlás ügylettől, értékesíti a nem a fő tevékenységi körbe tartozó leányvállalatokat, és nem fektet be többé SAA és ABS portfiókba. A Bizottság úgy véli, hogy a Sparkasse új üzleti modellje koherens és hosszútávon fenntartható.

(75) A Sparkasse nehézségei lényegében három üzleti területre vezethetők vissza: i) a regionális fejlesztési projektek, ii) az ABS és az STM portfóliókba való befektetések és iii) a Sparkasse WestLB-ben való részesedése.

(76) A Sparkasse már 2008-ban megkezdte azon leányvállalatai értékesítését, illetve felszámolását, amelyek nem a fő üzleti tevékenységi körbe tartoztak és a regionális fejlesztésekben tevékenykedtek. E üzleti tevékenységek teljes megszüntetése szükséges és alkalmas arra, hogy eloszlassa a Bizottság versenyjogi aggályait, mivel az értékesítéssel ki lehet zárni a leányvállalatokkal kapcsolatos további veszteségeket vagy kockázatok további növekedését. Továbbá a leányvállalatok értékesítésével nem csak tőke, hanem vezetői kapacitás is felszabadul, amit azután ismét a Sparkasse fő üzleti tevékenységére lehet fordítani. Az értékesítések mindezen felül a Sparkasse mérlegét mintegy [180-230] millió EUR összeggel ([0-2] %-kal) csökkentik ([24]).

(77) Mivel a Köln városnak eladandó leányvállalatok ügyletei elsősorban ingatlanfejlesztések és ingatlanhoz kapcsolódó szolgáltatások, a Bizottságnak az értékvesztett eszközök közösségi bankszektorban történő kezeléséről szóló közleményének (impaired-asset közlemény) ([25]) alkalmazása a Bizottság véleménye szerint nem szükséges és nem is helyénvaló. A leányvállalatok könyv szerinti értékét az utóbbi években már erősen lefelé korrigálták annak érdekében, hogy azt a vállalatok piaci értékéhez igazítsák. Ezért a leányvállalatok értékesítése nem okozhat túl nagy veszteségeket a Sparkasse számára. Ezenkívül Németország vállalása, hogy a Sparkasse független szakértő által meghatározott piaci értékeken adja el a leányvállalatokat, biztosítja, hogy az értékesítéshez nem kapcsolódik majd további állami támogatás.

(78) Az ABS és az SAA portfóliók további okai voltak a Sparkasse pénzügyi nehézségeinek. Ezeket a befektetéseket már jelentősen csökkentették. A Sparkasse 2014-ig teljesen kiszáll ezekből a portfóliókból. Mivel ezek a befektetések már nem felelnek meg a Sparkasse új üzleti modelljének, az ebből a portfólióból való kiszállás szükséges lépés a Sparkasse új stratégiájának megvalósításához. Mivel a az ABS és SAA portfóliókban maradó vagyoni érték jelenlegi könyv szerinti értéke összességében megfelel a piaci értéknek, a maradvány kockázati expozíció e portfólióknál behatárolt és nem befolyásolja károsan a Sparkasse életképességét.

(79) Végül, a Sparkasse fennmaradó, a WestLB-ben való, […] millió EUR veszteséghez vezető részesedésével kapcsolatos kockázata korlátozott és az RSGV befektetési portfólióban meglévő rejtett tartalékok által biztosított. A Sparkasse hozzájárulása a […-hoz] csak a jövőbeni nettó nyereségből származik majd és ez a hozzájárulási kötelezettség nem fogja veszélyeztetni a Sparkasse hosszú távú életképességét. Ezen túlmenően a Bizottság pozitívan értékeli, hogy a hozzájárulásokat a […-hoz] csak azután lehet kifizetni, miután az állami tőkét a feltőkésítési feltételekkel összhangban megtérítették.

(80) A Bizottság megállapítja, hogy a Sparkasse vezetésének gyenge pontjai már célzott, javításra irányuló intézkedések tárgyát képezték és képzik a jövőben is. A Stadtsparkasse Köln és a Sparkasse Bonn 2005-ben lezajlott összeolvadásával együtt a részvényesi szerkezetben végrehajtott változások és a minősített többségi szavazás bevezetése biztosítják, hogy a tulajdonosok politikai érdekei részesüljenek előnyben a Sparkasse gazdasági érdekeivel szemben. Továbbá a Sparkasse szerveinek taglétszámában és összetételében, valamint a döntéshozatalban bekövetkezett változások lehetővé teszik a legfelsőbb cégvezetés beszámolási kötelezettségével kapcsolatos jobbításokat. A Sparkasse szerveiben végbemenő, erősen koncentrált felelősségvállalás és a [külső …] és nem politikai szférából származó tagok nagyobb részesedése jobb döntéshozatali áttekinthetőséget és hatékonyságot tesz lehetővé. Ezeket az intézkedéseket – a megváltozott részvényesi struktúrához kapcsolódóan – a Sparkasse nehézségeit kiváltó okoknál kell kezdeni, így minimális a kockázat, hogy a Sparkasse ismét részt vesz olyan politikai indíttatású projektekben, amelyek ütköznek a Sparkasse gazdasági érdekeivel. Ezenkívül úgy tűnik, hogy a hatályos takarékpénztári törvény elegendő függetlenséget biztosít a Sparkasse vezetőségének. A Sparkasse által benyújtott bizonyítékok, amelyek szerint 2004 óta nem vett részt újabb politikai indíttatású projektben, egyértelművé teszik, hogy a végrehajtott intézkedések hatásosak. Összességében az új vállalatirányítási kódex összhangban van a hasonló

([24]) Az értékesítések miatti mérlegfőösszeg csökkenés csak a társaságok könyv szerinti értékét tükrözi.

([25]) HL C 72., 2009.3.26., 1. o.

esetekben elért eredményekkel ([26]). A Sparkasse vállalatirányításában végrehajtott és garantált változások ezért olyannak tekinthetők, amelyek megfelelő és kielégítő mértékben hozzájárulnak a Sparkasse hosszú távú életképességének helyreállításához.

(81) A Bizottság úgy véli, hogy a Sparkasse szerkezetátalakítási terve teljesíti a szerkezetátalakításról szóló közlemény (9) és (12)-től (15)-ig preambulumbekezdéseiben található feltételeket: Így a tervből ki kell derülnie annak, hogyan tudja a pénzintézet állami támogatás nélkül, amilyen gyorsan csak lehet, helyreállítani hosszú távú életképességét. Ezenkívül a pénzintézménynek képesnek kell lennie arra, hogy megfelelő mértékű saját tőke hozamra tegyen szert és ugyanakkor viselni tudja normál üzemi tevékenységének összes költségét és a teljesítse a jogszabályokban előírt, rá vonatkozó sajáttőke-követelményt.

(82) A Sparkasse 2008-2014 időszakra vonatkozó pénzügyi előrejelzést nyújtott be, a bevételi, költség-, értékcsökkenési, nyereség- és tőkepozíció-adatokkal. A Bizottság úgy véli, hogy az alapesetre vonatkozó előrejelzések alapjául reális makroökonómiai adatok szolgáltak. A Sparkasse abból indul ki, hogy 2010-től nyereséges lesz és azt követően az egész szerkezetátalakítási időszakban folyamatosan javulni fognak éves eredményei. Az előrejelzés szerint a saját tőke hozama 2014 évben [9-10] % lesz, ami rendes piaci feltételek mellett egy lakossági banki pénzintézet esetében megfelelő eredmény. Ezenkívül a Sparkasse 2013-tól a teljes ellentételezést fizeti a támogatási intézkedésekért. A Sparkasse tőkemegfelelési mutatói továbbra is jóval meghaladják a jogszabályokban előírt minimális sajáttőke-követelményeket; 2014-re [8-9] %-os alaptőke megfelelési mutatót irányoztak elő (szemben a 2009-es évben kimutatott 6,1 %-kal).

(83) Ezenkívül a Sparkasse igazolta, hogy meg tudna birkózni egy esetleges vészhelyzettel. A vészhelyzet esetére készült forgatókönyv alapjául szolgáló feltevések ésszerűek voltak. Mivel a stressz-tesztből kitűnt, hogy a Sparkasse eredményeit tekintve a jogszabályokban előírt sajáttőke-követelményt túlteljesíti, így következésképpen a szerkezetátalakítási közlemény (13) preambulumbekezdésében foglalt feltételeket is teljesíti. Továbbá az érzékenységelemzés azt mutatja, hogy a Sparkasse képes lenne a jövőben egy esetleges jelentős kamatlábváltozást is elviselni.

(84) Ezen felül a Sparkasse előterjesztett egy, az állami tőkeinjekció idő előtti, részleges visszafizetésére vonatkozó stratégiát. Ez a részleges visszafizetés anélkül lenne lehetséges, hogy a Sparkasse tőkealapját igénybe venné, hiszen a Sparkasse alaptőke megfelelési mutatójára 2010-re [6-7] %-t irányoztak elő és az alapesetre vonatkozó forgatókönyv szerint ezután ennél jobb érték várható. A takarékpénztár a vészhelyzeti forgatókönyv esetén is túlteljesítené a jogszabályokban előírt sajáttőke-követelményt. Az idő előtt részleges visszafizetéshez sem a Sparkassenak, sem pedig más, a tranzakcióban résztvevő vállalatnak nincs szüksége pótlólagos támogatásra. Először is, a támogató társaság nem járna jobban a haszonélvezeti jegyek első részletének 150 millió EUR vételárban való megállapításával, ez a részlet nagyjából megfelel a támogató társaság cash-flowjának, amelyet akkor kapna meg, ha megtartotta volna a tőkeeszközt. Másodszor két közintézmény közt történik a transzfer. Mivel az alapvető tőkelemnek minősülő (Tier-1) tőkévé átalakítandó eszköz már támogatásként minősítve lett és a Sparkasse az átalakítás után azonos ellentételezést fog fizetni a Zweckverbandnak, a Bizottság véleménye szerint az átalakítás nem jár együtt további támogatásokkal. Végül a 150 millió EUR második részlet Sparkasse általi visszavásárlása lényegében szintén megfelel a támogató társaság cash-flowjának, amelyet akkor kapna, ha megtartotta volna az eszközt.

([26]) A Bizottság 2009. december 15-i, a C 17/2009. sz., *Umstrukturierung der Landesbank Baden-Württemberg* ügyben hozott határozata (HL L 188., 2010.7.21., 1. o.).

(85) A Bizottság ebből arra a következtetésre jutott, hogy a Sparkasse által benyújtott szerkezetátalakítási terv teljesíti a szerkezetátalakítási közleménynek a hosszú távú életképesség helyreállatására vonatkozó kritériumait, és ezáltal eloszlatja a Bizottság, az eljárás megindításáról szóló határozatában megfogalmazott versenyjogi aggályait.

ii. Saját hozzájárulás/tehermegosztás

(86) A szerkezetátalakítási terv szerint a pénzintézeteknek és tulajdonosaiknak, amennyire csak lehetséges saját forrásokkal kell részt venniük a szerkezetátalakításban annak érdekében, hogy biztosított legyen a támogatás minimálisan szükséges szintre való korlátozása. Ehhez például el lehet adni a pénzintézetek vagyonelemeit. Továbbá a pénzintézetek veszteségeit lehetőség szerint a tulajdonosoknak kell fedezniük. A Sparkasse által vállalt kötelezettségek biztosítják a saját források felhasználását és azt, hogy a Sparkasse hibrid tőkéjét birtokló magánbefektetők hozzájáruljanak a szerkezetátalakításhoz.

(87) A szerkezetátalakítási tervből nem lehet arra következtetni, hogy a támogatás meghaladja az életképesség helyreállításával kapcsolatos költségeket. A nyújtott támogatással biztosítani kell azt, hogy a Sparkasse az alapeseti forgatókönyv szerint megfelelő puffertőkével rendelkezzen, és vészhelyzet esetén teljesítse a jogszabályokban előírt sajáttőke-követelményt.

(88) Meg kell állapítani, hogy a Sparkasse költségcsökkentő intézkedéseket hajt végre, így az általa kigazdálkodott belső forrásokkal saját hozzájárulást nyújt a szerkezetátalakítás költségeihez. Ezek az intézkedések a szerkezetátalakítás végére, az éves költségek [25–35] millió EUR-val való csökkenését eredményezik (a 2009. évi költségek mintegy [5–8] %-a).

(89) Ezenkívül a jövedelmező, nem a fő üzleti tevékenységhez tartozó leányvállalatok értékesítéséből olyan bevételre tesznek szert, amely a szerkezetátalakítási költségek finanszírozására fordítható.

(90) A Sparkasse nem függesztheti fel vagy halaszthatja el a hibrid tőkeeszközök utáni kuponfizetéseket, ha az adott évben nyereséges. A hibrid tőkeeszközök tulajdonosai mégis, amennyire lehetséges, részt vesznek a Sparkasse

veszteségeinek teherviselésében, mivel a hibrid tőke utáni kuponkifizetéseket felfüggesztették, illetve a hibrid tőke néveleges értékét a Sparkasse veszteségeiben való részesedésével csökkentették. A Bizottság ezért úgy véli, hogy a magán hibridbefektetőktől a lehető legnagyobb teherviselést követelik meg, és ezáltal a szerkezetátalakítási közlemény a magánbefektetők szerkezetátalakítási költségekhez való hozzájárulását tekintve teljesül.

(91) A szerkezetátalakítási közlemény (24) preambulumbekezdése szerint az állami támogatás méltányos ellentételezésével is biztosítható a megfelelő tehermegosztás. A Bizottság úgy véli, hogy a feltőkésítési intézkedések keretében megállapított ellentételezés a tehermegosztásra irányuló egyéb, a korábbiakban már bemutatott intézkedésekkel együtt megfelelő mértékű. A várható nyereségek lehetővé teszik a Sparkasse számára, hogy megtérítse az állam által rendelkezésre bocsátott tőkét, és hogy a felfüggesztett kuponkifizetést a feltőkésítésre vonatkozó intézkedések szerint teljesítse, mégpedig 2011-től a haszonélvezeti jegyekre, 2013-tól pedig a csendestársi befektetésekre az eszközök névleges tőkéjének feltöltését követően. Az állami haszonélvezeti jegyek kamatait [2-6] éven át kumulálják és a veszteségben való részesedéssel csökkentett tőkét mindkét feltőkésítési eszköz esetében újra feltöltik. Az alapesetre készült forgatókönyv pénzügyi előrejelzése szerint az állam visszakapja a haszonélvezeti jegyek kifizetetlen kamatait és mindkét eszköz csökkentett névértékét.

(92) Ezért úgy tekinthető, hogy a Németország által benyújtott szerkezetátalakítási terv megfelelő saját hozzájárulást irányoz elő a szerkezetátalakításhoz és ezzel eloszlatja az eljárás megindításáról szóló határozatban megfogalmazott versenyjogi aggályokat.

iii. A verseny torzulását korlátozó intézkedések

(93) A szerkezetátalakítási közlemény szerint a szerkezetátalakítási tervnek a verseny torzulását korlátozó és a verseny által meghatározott pénzügyi szektort biztosító intézkedéseket kell előirányoznia. Ezenkívül a morális kockázat problémájával is foglalkoznia kell és biztosítania kell, hogy az állami támogatásokat ne használják a versennyel ellentétes magatartás finanszírozására.

(94) Az intézkedéscsomag megfelelő módon kezeli a morális kockázat problémáját. A Sparkasse a nem a fő üzleti tevékenységhez tartozó, jövedelmező vállalatok eladására vállalt kötelezettséget. Ebbe a körbe tartoznak a Sparkasse következő nagy […] részesedései: […], […], RW Holding AG, S ProFinanz Versicherungsmakler GmbH, Schufa Holding AG és Neue Leben Pensionsverwaltung AG.

(95) Németország részletes ütemtervet nyújtott be a tervezett eladásokra és kötelezettséget vállalt egy ellenőrző megbízott kinevezésére, akinek biztosítania kell, hogy a kötelezettségek a határidőknek megfelelően megvalósításra kerüljenek. Abban az esetben, ha az ütemtervet nem tartják be, az értékesítésre egy elidegenítésért felelős vagyonkezelőt neveznek ki.

(96) A Sparkasse-nak a szerkezetátalakítás keretében csökkentenie kell bizonyos ügyfélkörökben való jelenlétét. A tervezett intézkedések következtében a versenytársak megszerezhetik a Sparkasse nagy vállalati és intézményi ügyfeleinek egy részét. Mivel elsősorban olyan nagyvállalatokról van szó, akik általában van hozzáférésük a tőkepiachoz, a Bizottság az intézkedés reálgazdaságra gyakorolt negatív hatásának veszélyét jelentéktelennek tartja.

(97) Továbbá a Sparkasse a szerkezetátalakítási intézkedések következtében mérlegfőösszegét nominálisan körülbelül a kockázattal súlyozott (a mérlegfőösszeg [15–20] %-t kitevő) eszközállomány [15–20] %-val, a jövőbeli növekedés (a mérleg összeg 5 %-a) beszámításával pedig mintegy [10–15] %-kal csökkenti. Ezt a csökkentést főleg az SAA és ABS befektetésekből való kiszállással, a saját számlás kereskedés megszüntetésével (a kockázati súlyozott eszközök [6–8] %-a, a mérlegfőösszeg [6–8] %-a), valamint az intézményi ügyfelek számára nyújtott nagy hitelek fokozatos leépítésével és a hitelkeretek számának csökkentésével (a kockázati súlyozott eszközök [5–7] %-a, a mérlegfőösszeg [5–7] %-a) kívánják elérni.

(98) A Sparkasse számára nyújtott állami támogatás összegének figyelembevételével (a kockázattal súlyozott eszközök 3,3 %-a) ezek az intézkedések elegendőnek tekinthetők a Sparkasse méretének és üzleti volumenének csökkentését tekintve. A Sparkasse csak a Köln-Bonn gazdasági térségben tevékenykedik, ahol jelentős (termékfüggően [18–23] - [30–35] %), de nem domináns piaci szerepet játszik. Ezen felül a Sparkasse saját fő üzleti tevékenysége szegmensében nem tölt be árdiktáló szerepet. Ezért tehát az olyan pótlólagos intézkedések, amelyek a Sparkasse lakossági ügyfelek körében végzett fő üzleti tevékenysége további szűkítését célozzák meg, a következő okokból nem tűnnek ésszerűnek. Nem a fő üzleti tevékenység okozta a Sparkasse nehézségeit. Továbbá Németország kellő módon igazolta, hogy az ilyen pótlólagos intézkedések végrehajtása nehézségekbe ütközne és aránytalanul magas költségekkel járna, olyannyira, hogy a Sparkasse alapul vett jövedelmezőségét negatívan befolyásolná, és veszélyeztetné annak hosszú távú életképességét. Továbbá, az ilyen intézkedések negatív hatással lennének a Sparkasse fő üzleti szegmenseire, a KKV-kra és a lakossági ügyfélkörre, akik nem is voltak kiváltó okai a Sparkasse nehézségeinek. Tekintettel ezen ügyfélcsoportok korlátozott alternatív finanszírozási lehetőségeire és a Bizottság azon ítélkezési gyakorlatára, amely a reálgazdaság részére való hitelezés fenntartására irányul, a Bizottság úgy véli, hogy a Sparkasse üzleti területeinek további korlátozásai károsan befolyásolnák annak fő üzleti tevékenységét és ezzel a Sparkasse-nak és az általa kiszolgált piacoknak is kárt okoznának.

(99) A Bizottság továbbá tudomásul veszi a Sparkasse és Németország által benyújtott, a piaci magatartásra vonatkozó ígérvényeit. Az ígérvények tartalmaznak egy árdiktálási tilalmat is és egy, az állami támogatásokkal való reklámozásra vonatkozó tilalmat, így a Sparkasse nem használhatja fel a támogatást versenyellenes piaci magatartás finanszírozására. A felvásárlási tilalom

a szerkezetátalakítási közlemény (40) preambulumbekezdésével összhangban továbbá kimondja, hogy az állami támogatás nem használható fel a versenytársak felvásárlására.

(100) Ebből arra lehet következtetni, hogy a Sparkasse által javasolt intézkedések jellege és terjedelme kielégítő és megfelelő ahhoz, hogy a verseny eseteleges torzulásai ellen hasson. Így tehát a Sparkasse szerkezetátalakítási terve teljesíti a szerkezetátalakítási közleményben foglalt előírásokat az életképességet, a tehermegosztást és a verseny torzulásának enyhítését szolgáló intézkedéseket illetően, és eloszlatja az eljárás megindításáról szóló határozatban megfogalmazott kételyeket.

8.2.3. *Felügyelet*

(101) A szerkezetátalakítási közlemény 5. szakasza értelmében rendszeres időközönként jelentéseket kell benyújtani annak érdekében, hogy a Bizottság ellenőrizni tudja a szerkezetátalakítási terv szabályszerű megvalósítását. Németország kinevez egy ellenőrző megbízottat, aki hathavonta felügyeleti jelentést nyújt be. Az első jelentés 2011 februárjában esedékes. A Bizottság véleménye szerint a szerkezetátalakítási terv megvalósításának szabályszerű felügyelete ezzel biztosított.

A szerkezeti átalakítási tervre vonatkozó következtetés

(102) A jelen határozat 4. szakaszában bemutatott szerkezetátalakítási terv összhangban van az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdés b) pontjával.

9. **KÖVETKEZTETÉS**

(103) A szerkezetátalakítási intézkedések alkalmasak arra, hogy lehetővé tegyék a Sparkasse számára a hosszú távú életképesség helyreállítását, a terhek megosztását tekintve kielégítőek, valamint megfelelően és arányosan enyhítik az érintett támogatási intézkedések versenytorzító hatásait. Következésképpen a Bizottság véleménye szerint a benyújtott szerkezetátalakítási terv megfelel a szerkezetátalakítási közlemény kritériumainak, így a szerkezetátalakítási intézkedések az EUMSZ 107. cikkének (3) bekezdése b) pontja értelmében a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthetők. Ebből következően a tőkeinjekciók a szerkezetátalakításról szóló tervvel összhangban jóváhagyhatók,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Sparkasse KölnBonn számára a közintézményi részvényesek által nyújtott szerkezetátalakítási támogatás az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatás.

Amennyiben a szerkezetátalakítási terv megvalósul, és betartják az I., II. és III. mellékletben meghatározott kötelezettségvállalásokat, úgy a támogatás a belső piaccal összeegyeztethető.

2. cikk

Ennek a határozatnak a Németországi Szövetségi Köztársaság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2010. szeptember 29-én.

a Bizottság részéről

Joaquín ALMUNIA

alelnök

MELLÉKLET

Európai Bizottság – Pénzügyi Válság Munkacsoport
Versenypolitikai Főigazgatóság
Rue Joseph II/Jozef II-Straat 70
1000 Bruxelles/Brüsszel
Belgium

C 32/09. sz. ügy – Sparkasse KölnBonn

A BIZOTTSÁGGAL SZEMBENI KÖTELEZETTSÉGEK

Németország a 659/99/EK tanácsi rendelet ([1]) módosított változatának 7. cikke (3) bekezdése szerint a következő kötelezettségeket ajánlja fel a Sparkasse KölnBonn (a továbbiakban: Sparkasse) vonatkozásában annak érdekében, hogy az Európai Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) az Európai Unió működéséről szól szerződés 107. cikk (3) bekezdés b) pontja szerinti határozata által megállapíthassa, hogy a Sparkasse feltőkésítése összeegyeztethető a belső piaccal.

A kötelezettségek a határozat elfogadásának napján lépnek életbe.

Ez a szöveg az uniós jog általános keretein belül és az N 659/99/EK rendeletre való hivatkozással, valamint azon határozat figyelembevételével, amelyhez a kötelezettségek csatolva vannak, értelmezendő.

([1]) HL L 83., 1999.3.27., 1. o.

I. MELLÉKLET

A. szakasz – Kötelezettségek

1. **Vállalatirányítás** A német szövetségi kormány és a Sparkasse biztosítanak arról, hogy a Sparkasse a vállalatirányítás területén a következő változtatásokat hajtja végre:

   a) Az igazgatási tanács külső tagjainak száma 2011. január 1-ig az eddigi kettőről négyre emelkedik. Az igazgatási tanács összes taglétszáma maximum 18 főre korlátozódik.

   b) A Sparkasse igazgatási tanácsa a jövőben csak a következő bizottságokat alakítja meg, amelyek taglétszáma legkésőbb 2011. január 1-ig a megadott méretre csökken:

      — Mérlegvizsgáló Bizottság (7 tag)

      — Kockázatkezelési Bizottság (6 tag)

      — Főbizottság (3 tag)

   c) A Stratégiai Bizottságot legkésőbb 2010. december 31-ig, valamint a Részesedési Bizottságát 2011. december 31-ig megszüntetik.

   d) Az igazgatási tanács minden tagja rendelkezik a német hitelezésről szóló törvény (KGW) 36. cikk (3) bekezdés első mondatban előírt alkalmassággal.

   e) A Sparkasse igazgatósága 2011. január 1-jei hatállyal a következőképp szigorítja a részesedési döntésekről szóló irányelveit: A részesedésről csak igazgatósági szinten és csak egyhangúlag és – a [2–5] millió EUR névérték feletti befektetésekről – kizárólag, előzetes átvilágítási vizsgálatot (due diligence vizsgálat) követően, adott esetben gazdasági szakértő bevonásával hozható döntés.

2. **Saját számlás kereskedés:** A Sparkasse megszünteti a saját számlára történő kereskedést. Ez azt jelenti, hogy a Sparkasse már csak olyan kereskedelmi ügyleteket folytat, amelyek

   a) vagy az ügyfelek vásárlási, illetve eladási megbízásainak elfogadásához, továbbításhoz vagy végrehajtásához szükségesek, vagy

   b) a Sparkasse likviditás- vagy kockázatkezelését szolgálják.

   A Sparkasse semmilyen körülmények közt nem hoz létre saját számlás pozíciókat, kivéve, ha ezek abból erednek, hogy például bizonyos ügyfélmegbízásokat nem azonos időben hajtottak végre. Az ilyen pozíciók illetve a likviditás-/kockázatkezelő pozíciók csak abban az esetben engedélyezettek, ha ezek a pénzintézet teherbíró képességét és/vagy likviditási helyzetét nem veszélyeztetik. A Sparkasse ezért [3–5] millió EUR-ra korlátozza kereskedési könyveinek piaci árkockázatát (value at risk 99 %-os konfidenciaszinten).

3. **A gazdaság finanszírozása** A Sparkasse a hitelezési és a befektetési tevékenysége keretein belül figyelembe veszi a gazdaság, különösen a középosztály hitelszükségleteit, a piacon szokásos és bankfelügyeleti/bankgazdasági szempontból megfelelő feltételekkel.

4. **A nagy hitelek és a pénztári hitelek leépítése**

   A Sparkasse az átszervezések keretében a vállalati ügyfelekkel kötött nagy volumenű szerződéseket fokozatosan leépíti. Cél az ilyen nagy szerződésekből eredő kockázatok leépítése. A leépítést szolgáló intézkedések között szerepel például a hitelkeretek számának csökkentése, pótlólagos fedezet bekérése és más pénzintézetekkel folytatott hitelkockázati tranzakciók.

   A 2013 végéig a nagy hitelkockázati kitettséget mintegy [0,9-1,1] milliárd EUR-ra csökkentik. Ebből 2010 végéig már mintegy [400-550] millió EUR-t leépítettek. 2013 végéig a nem helyi illetőségű intézményi ügyfeleknek nyújtott pénztári hiteleket mintegy [0,8-0,9] milliárd EUR-val építették le.

5. **Az árdiktálás tilalma:** A Bizottság előzetes hozzájárulása nélkül a Sparkasse 2014. december 31-ig a releváns piacokon a befektetési üzletek területén […], valamint a hosszú távú lakásépítés finanszírozás területén […] nem kínál alacsonyabb árakat, mint az érintett, a tárgyban releváns piacon a legnagyobb piaci részesedéssel [1] rendelkező tíz piaci résztvevő közül legjobb árakat kínáló versenytársak.

[1] […].

6. Amint a bank megállapítja, hogy kedvezőbb árakat kínál, mint a legjobb árakat kínáló versenytársa, azonnal megfelelően kiigazítja árait.

7. Az **osztalék- és kuponkifizetés tilalma:** Németország biztosít arról, hogy a kuponkifizetéseket és saját eszköz lehívási opciókat tekintve

a) a Sparkasse vagy a Sparkasse vállalata sem a Sparkasse tőkéjét sem a tartalékait nem használja fel arra, hogy a saját eszközök után járó kuponokat kifizesse, kivéve, ha a) megfelelő jogi kötelezettség áll fenn, vagy b) az érintett kupont a Sparkasse folyó nyeresége fedezi. Amennyiben kétség merül fel azzal kapcsolatban, hogy e kötelezettség céljára van-e jogi kötelezettség, vagy hogy a folyó nyereség e kötelezettség céljára elegendő, úgy a Sparkasse a Bizottsággal engedélyezteti a tervezett kuponkifizetést.

b) a Sparkasse egyik vállalat sem vesz igénybe lehívási opciót a hibrid tőkeeszközökre, amennyiben ez a Sparkasse teljes saját tőkéjét csökkentené.

A Sparkasse a szerkezetátalakítási terv megvalósítása során, legkésőbb 2014. december 31-ig, a hátrasorolt tőke után csak akkor fizet jutalékot, illetve akkor tekint el a hátrasorolt tőkének a veszteségben való részesedésétől, ha erre a tartalékok, valamint a rendkívüli tételek felszámolása nélkül a német kereskedelmi törvénykönyv (Handelsgesetzbuch, a továbbiakban: HGB) 340 f és g paragrafusai suerint köteles.

8. **Felvásárlási tilalom:** A Sparkasse a határozat életbe lépése utáni három éves időszakban eltekint attól, hogy más pénzintézetekben több mint 20 %-ban részesedjen. Más, a Sparkasse üzleti modelljének keretében az eredeti ügyfélkörbe nem sorolható részesedési ügyletekre továbbra is van lehetőség, amennyiben azok nem befolyásolják hátrányosan a Sparkasse életképességét és azokat az Európai Bizottság jóváhagyta. Továbbá a Sparkasse eltekint a fő üzleti tevékenység szempontjából szükségtelen, vagy túl magas kockázatot magukban hordozó részesedésektől.

9. **Nem lehet utalás a reklámokban az állami támogatásra:** A Sparkasse az Európai Unió azon megállapítását, hogy az általa állami támogatásként minősített intézkedés a belső piaccal összeegyeztethető, valamint más, az intézkedésekből származó versenyelőnyt sem használhat fel reklámcélokra.

B. szakasz – Értékesítendő üzlet

10. A Sparkasse a következő részesedéseket (a továbbiakban: értékesítendő üzlet), amennyiben azokat még nem értékesítette, legkésőbb a megadott időpontig a lehető legkedvezőbben értékesíti. Ennek során a mai üzleti volumen részesedéseinek lényeges, értékmeghatározó elemeit az értékesítésig meg kell őrizni és értékesítésre fel kell kínálni:

Részesedés	**A legkésőbbi értékesítési határidő**
Golf Club Gut Lärchenhof GmbH	2009-ben már értékesítve
TA Triumph Adler AG	2009-ben már értékesítve
RW Holding AG	2009-ben már értékesítve
S ProFinanz Versicherungsmakler GmbH	2009-ben már értékesítve
Schufa Holding AG	2009-ben már értékesítve
Sparkassen Servicegesellschaft für Zahlungssysteme und elektronische Vertriebskanäle mbH & Co KG	Eszköz értékesítve/felszámolás 2010. végéig
(…)	(…)
Campus Grundstückentwicklungs GmbH	Eszköz értékesítve/felszámolás 2011. végéig
(…)	(…)
(…)	(…)
(…)	(…)
neue leben Pensionsverwaltung AG	2010. augusztusban eladva
(…)	(…)
[…] [2]	(…)
[…] [3]	(…)

[2] […]
[3] […]

11. A verseny aránytalan torzulásának elkerülése érdekében a Sparkasse kötelezettséget vállal arra, hogy az értékesítendő üzleteket a Bizottság által jelen melléklet (26) preambulumbekezdésben foglalt eljárás szerint jóváhagyott értékesítési feltételeknek megfelelően működő vállalatként értékesítse vagy gondoskodjon értékesítésükről. A Sparkasse kötelezi magát arra, hogy az első értékesítési határidőn [4] belül végleges kötelező érvényű adásvételi szerződést köt az értékesítendő üzletekre. Amennyiben a Sparkasse az első értékesítési határidő lejárta után még nem kötött ilyen szerződést,

a) úgy a határidő további […]-val meghosszabbodik, ha a Sparkasse igazolja, hogy […]. A Sparkasse kötelezi magát arra, hogy […] a meghosszabbított értékesítési határidőn belül végleges, kötelező érvényű adásvételi szerződést köt az értékesítendő üzletekre;

b) úgy kizárólagos meghatalmazást ad az elidegenítésért felelős vagyonkezelőnek arra, hogy az értékesítendő üzletet a vagyonkezelői értékesítési határidőn [5] belül adja el. Az elidegenítésért felelős vagyonkezelő kinevezési eljárását, valamint feladatait a III. melléklet szabályozza.

12. Az értékesítési kötelezettség akkor minősül teljesítettnek, ha a Sparkasse a jelen melléklet (10) preambulumbekezdésében megnevezett határidő lejártáig, vagy e melléklet (11) preambulumbekezdése szerinti póthatáridő lejártáig egy, e melléklet (25) és (26) preambulumbekezdéseinek feltételeit teljesítő vásárlóval végeleges, kötelező érvényű adásvételi szerződést kötött, és az értékesítendő üzlet átruházása legkésőbb hat hónappal az adásvételi szerződés megkötése után megtörténik.

13. A Sparkasse a következő részesedéseit legkésőbb 2011. március 31-ig értékesíti Köln városnak, egy Köln városához kapcsolódó társaságnak, vagy harmadik félnek:

— […]

— […]

— […]

— […]

— […]

— […]

— […]

— […]

— […]

— […]

— […]

14. Köln várossal az egyes tranzakciókat a szokásos piaci feltételek mellett kell lebonyolítani. Ezért az adásvétel tárgyának az átruházás időpontjában érvényes piaci értékét egy független szakértőnek kell meghatároznia. Az egyes tranzakciókat ellenőrző megbízott ellenőrzi.

A tranzakció keretében szintén megengedhető, hogy az adott társaság helyett az abban lévő eszközöket, illetve kereskedelmi részlegeket is átruházzák, amennyiben ezzel elérhető a szándékolt gazdasági cél.

15. Az értékmegállapítást, valamint azokat a gazdasági keretadatokat, amelyekben a szerződésben meg kell állapodni, a vevő által megbízott könyvvizsgáló társaság vizsgálja meg.

16. Az ellenőrző megbízottat tájékoztatni kell a tranzakció előtt annak módozatairól.

17. Annak érdekében, hogy a kötelezettségek strukturális hatása megmaradjon, a Sparkasse a hatálybalépéstől számított […] időszak alatt sem közvetlen sem közvetett befolyást nem gyakorolhat az értékesítendő üzletre, vagy nem szerezheti meg annak egy részét, kivéve, ha a Bizottság előzetesen megállapította, hogy a piac szerkezete úgy módosult, hogy az értékesítendő üzlet befolyásolástól való védelme már nem szükséges ahhoz, hogy a tervezett szerkezetátalakítási támogatások belső piaccal való összeegyeztethetőségét biztosítsák.

18. A Sparkasse a jövőben eladásra szánt leányvállalatok finanszírozásának maximum [30-60] %-át vállalja magára. Kivételek ez alól a már meglévő finanszírozások a kölcsönszerződés esedékességéig.

[4] A határozat hatálybalépésétől e melléklet (10) preambulumbekezdésében megnevezett időpontig terjedő időszak.
[5] […]

19. A Sparkasse részesdéseinek értékesítéséből származó értékesítési nyereséget teljes egészében a szerkezetátalakítási terv finanszírozására fordítják.

C. szakasz – Az értékesítéssel kapcsolatos kötelezettségek

Az értékesítendő üzlet életképességének, piacképességének és versenyképességének fenntartása

20. A kötelezettségek hatálybalépésének napjától az átruházásig a Sparkasse a jó üzleti gyakorlat szerint megőrzi az értékesítendő üzlet gazdasági életképességét, piacképességét és versenyképességét, és olyan alacsonyan tartja az értékesítendő üzlet versenypotenciál veszteségének kockázatát, amennyire csak lehet. A Sparkasse különösen arra kötelezi magát, hogy

a) semmi olyat nem tesz, ami negatív hatással lehetne az értékesítendő üzlet értékére, ügyvezetésére vagy versenyképességére, vagy megváltoztathatná az értékesítendő üzlet tevékenységének jellegét és méretét, technikai vagy kereskedelmi stratégiáját vagy befektetési politikáját;

b) a meglévő üzleti tervek alapján, és azok folytatása mellett elegendő forrást bocsát rendelkezésre az értékesítendő üzlet fejlesztéséhez;

c) minden elvárható lépést megtesz és többek között megfelelő (az ágazatban szokásos) ösztönzést nyújt annak érdekében, hogy a szakértelem birtokosai ne hagyják el az értékesítendő üzletet.

Az értékesítendő üzlet különálló kezelése (hold-separate) a Sparkasse által

21. A Sparkasse kötelezi magát arra, hogy az értékesítendő üzletet a kötelezettség hatálybalépésének napjától az átruházásig a nála maradó üzletektől külön vezeti és gondoskodik arról, hogy a leányvállalatok üzletvezetői, akik az értékesítendő üzletet működtetik, ne legyenek érintettek a náluk maradó üzletek vezetésében és fordítva.

22. A Sparkasse az átruházásig segíti az ellenőrző megbízottat abban, hogy biztosítsa az értékesítendő üzletet önálló, értékesíthető üzletként való vezetését.

Átcsábítási tilalom

23. A Sparkasse a szokásos korlátozások fenntartásával kötelezi magát arra, hogy az értékesítendő üzlettel átadott szakembereket az átruházás utáni 12 hónapos időszakon belül nem csábítja át és gondoskodik arról, hogy a kapcsolt vállalatok se tegyék ezt.

Gondossági kötelességek (due diligence)

24. Annak érdekében, hogy a leendő vásárlók számára lehetővé tegyék az értékesítendő üzlet megfelelő átvilágítását, a Sparkasse köteles a bizalmas kezelés szokásos biztosítása mellett és az értékesítési eljárás állásától függően

a) a potenciális vevő számára elegendő információt szolgáltatni az értékesítendő üzletről;

b) a potenciális vevő számára elegendő információt szolgáltatni a személyzetről, és a személyzethez megfelelő hozzáférést biztosítani.

D. szakasz – A vevő

25. Annak érdekében, hogy a verseny azonnali helyreállítása biztosított legyen,

a) a vevőnek a Sparkasse-tól függetlennek kell lennie, és nem lehet vele kapcsolt viszonyban – kivéve a […], […] és a jelen melléklet (13) preambulumbekezdésében felsorolt részesedések értékesítését a fenntartó közösségeknek, az ezekkel kapcsolt vállalkozásoknak, illetve a Sparkasse Pénzügyi Csoport tagjainak;

b) a vevőnek rendelkeznie azokkal a pénzügyi forrásokkal, szakmai ismeretekkel és érdeklődéssel, ami ahhoz szükséges, hogy az értékesítendő üzletet életképes, aktív versenytársként a Sparkasse-val és más versenytársakkal konkurálva tovább működtesse és bővítse;

c) a Bizottság rendelkezésére álló információk szerint a vevő nem kelthet sem prima facie versenyjogi aggályokat és nem állhat fenn annak veszélye sem, hogy a kötelezettségek teljesítése a vevő miatt késedelmet szenved, valamint a vevőtől különösen elvárható, hogy az összes, az értékesítendő üzlet megvásárlásához szükséges engedélyt beszerezze az illetékes szabályozó hatóságoktól.

26. Amint a Sparkasse megállapodott egy vevővel, benyújt a Bizottságnak és az ellenőrző megbízottnak egy, minden dokumentummal és részletes indoklással ellátott javaslatot a végleges szerződés egy másolatával. A Sparkasse-nak igazolnia kell a Bizottság számára, hogy a vevő megfelel a vele szemben állított követelményeknek és az értékesítendő üzlet a kötelezettségekkel összhangban kerül eladásra. A Bizottság megvizsgálja, hogy mindkét feltétel teljesül-e.

E. szakasz – Egyéb kötelezettségek

27. **Idő előtti, részleges visszafizetés és a haszonélvezeti jegyek részleges átalakítása:** A német szövetségi kormány és a Sparkasse kötelezettséget vállalnak a következő egymásra épülő és egységes csomagot képező, a Sparkasse tőkemegfelelési mutatójának javítását célzó intézkedésekre:

a) A Zweckverband Sparkasse KölnBonn 2011. december 31-ig, 2011. január 1-jei hatállyal megkapja a Rheinischen Sparkassen támogató társaság haszonélvezeti jegyeinek első részletét 150 millió EUR összegben, és ezt a jogszabályok által alapvető tőkeként (Tier-1-tőke) besorolt eszközzé alakítja át.

b) A Sparkasse 2011. december 31-ig, idő előtt visszavásárolja a Rheinischen Sparkassen támogató társaság haszonélvezeti jegyeinek második részletét 150 millió EUR összegben, amennyiben ez a Sparkasse kockázattűrő-képességével összeegyeztethető, és amennyiben a tranzakciót a Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht (Szövetségi Pénzügyi Szolgáltatási Felügyelet; a továbbiakban: BaFin) jóváhagyja.

28. Németország vállalja, hogy a haszonélvezeti jegyek részleges átalakításának és részleges visszavásárlásának feltételeit úgy alakítja, hogy nem jön létre további állami támogatás.

29. **A mérlegfőösszeg csökkentése**

A mérlegfőösszeg csökkentésére már végrehajtott intézkedések mellett a Sparkasse 2014 végéig további eszközök (nagy kockázatú hitelek, pénztári hitelek, saját befektetések) visszafizetését biztosítja [2,5–4] milliárd EUR nagyságrendben. Viszonzásképp a Sparkasse fő üzleti tevékenységén belül (különösen lakossági és vállalati ügyfeleknek nyújtott regionális hitelüzletek) bővíti tevékenységét, úgy, hogy a mérlegfőösszeg egyenlege 2014 végére nem fogja meghaladni a [25–30] milliárd EUR-t. Ennek megfelelően a Sparkasse kockázati eszközei 2014 végéig nem haladják meg a [16–19] milliárd EUR-t.

30. Az ebben a dokumentumban összefoglalt feltételek teljes körű és pontos megvalósítását egy megfelelően képzett és független ellenőrző megbízottat *(monitoring trustee)* folyamatosan és átfogóan felügyeli és részletesen vizsgálja. Az ellenőrző megbízott kinevezési eljárását, valamint feladatait a II. melléklet szabályozza.

.....

Meghatalmazott képviselő, nevében

[*Kérjük megadni a tagállam nevét*]

II. MELLÉKLET

AZ ELLENŐRZŐ MEGBÍZOTT KINEVEZÉSE ÉS FELADATAI

I. **Az ellenőrző megbízott**

1. A Németországi Szövetségi Köztársaság nevez ki egy ellenőrző megbízottat (*monitoring trustee*).

2. Az ellenőrző megbízott egy vagy több, a Sparkasse-től független, a Bizottság által jóváhagyott és a Németországi Szövetségi Köztársaság által kinevezett természetes vagy jogi személy(ek), aki(k)nek az a feladata, hogy nyomon kövesse, eleget tesz-e a Sparkasse a Bizottsággal szembeni kötelezettségeinek és végrehajtja-e a szerkezetátalakítási tervet.

3. Az ellenőrző megbízottnak a Sparkasse-tól függetlennek kell lennie. Például beruházási bankként, tanácsadóként vagy gazdasági ellenőrként rendelkeznie kell a megbízatása teljesítéséhez szükséges szaktudással és sohasem kerülhet érdekkonfliktusba a felügyelt intézménnyel. A vagyonkezelő a Sparkasse-tól olyan díjazásban részesül, amely nem hátráltathatja őt abban, hogy függetlenül és hatékonyan teljesítse megbízását.

II. **Az ellenőrző megbízott kinevezése**

A Németországi Szövetségi Köztársaság javaslata

4. Legkésőbb négy héttel a határozat kézbesítésének napja után a Németországi Szövetségi Köztársaság egy vagy két személyt javasol a Bizottságnak ellenőrző megbízottként való jóváhagyásra, és meghatározza, hogy ő kit részesítene előnyben. A javaslatnak elegendő információt kell tartalmaznia a megnevezett személyekről, hogy a Bizottság megvizsgálhassa, megfelelnek-e a javasolt ellenőrző megbízottak a jelen melléklet (3) preambulumbekezdésében meghatározott feltételeknek és különösen a következőket kell tartalmaznia:

   a) a javasolt kinevezés összes feltételét minden olyan rendelkezéssel, amely ahhoz szükséges, hogy az ellenőrző megbízott feladatait e kötelezettségek szerint tudja teljesíteni;

   b) egy munkaterv tervezete, annak leírásával, hogyan tervezi teljesíteni az ellenőrző megbízott a rábízott feladatokat.

A Bizottság általi jóváhagyás vagy elutasítás

5. A Bizottság mérlegelésén múlik, hogy a javasolt ellenőrző megbízott jóváhagyja-e vagy elutasítja, és a javasolt megbízást olyan változtatásokkal hagyja-e jóvá, amelyeket szükségesnek tart ahhoz, hogy az ellenőrző megbízott eleget tudjon tenni kötelességeinek. Az ellenőrző megbízottat a Bizottság jóváhagyása után egy héten belül, a Bizottság által jóváhagyott megbízással összhangban nevezik ki.

A Németországi Szövetségi Köztársaság új javaslata

6. Amennyiben minden javasolt ellenőrző megbízottat elutasítanak, úgy a Németországi Szövetségi Köztársaság az elutasítást követő egy héten belül, e melléklet (1) és (5) preambulumbekezdéseiben foglalt feltételekkel és az ott leírt eljárás szerint legalább kettő vagy több személyt vagy létesítményt javasol.

Az ellenőrző megbízott kijelölése a Bizottság által

7. Amennyiben a Bizottság minden további javasolt ellenőrző megbízottat is elutasít, úgy a Bizottság nevez meg egy ellenőrző megbízottat, akit a Németországi Szövetségi Köztársaság nevez ki, összhangban a Bizottság által engedélyezett vagyonkezelői megbízással vagy akinek kinevezéséről a Németországi Szövetségi Köztársaság gondoskodik.

III. **Az ellenőrző megbízott feladatai**

8. Az ellenőrző megbízott feladata a határozathoz mellékelt feltételek és kikötések teljesítése, valamint a szerkezetátalakítási terv megvalósítása.

Az ellenőrző megbízott feladatai és kötelességei

9. Az ellenőrző megbízott

   i. a kinevezése után 4 héten belül részletes munkatervet javasol a Bizottságnak, amelyben leírja, hogyan gondolja teljesíteni a Bizottsággal szembeni kötelezettségeit, valamint hogyan fogja felügyelni a szerkezetátalakítási terv megvalósítását;

   ii. felügyeli az értékesítendő üzletek folyó ügyleteinek vezetését annak érdekében, hogy továbbra is biztosított legyen annak gazdasági életképessége, értékesíthetősége és versenyképessége;

iii. felügyeli a Bizottsággal szembeni összes kötelezettség teljesítését, valamint a szerkezeti átalakítási terv megvalósítását;

iv. javaslatot tesz az általa szükségesnek tartott intézkedésekre ahhoz, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság összes Bizottsággal szembeni kötelezettségét teljesítse, különösen az értékesítendő üzlet teljes gazdasági életképességének, a értékesíthetőségének és versenyképességének megőrzését, az értékesítendő üzlet elkülönített továbbvitelét, és az üzleti verseny szempontjából lényeges információk bizalmas kezelését;

v. minden fél év vége után 30 napon belül írásos jelentés tervezetét nyújtja be a Bizottság, a Sparkasse és a Németországi Szövetségi Köztársaság számára német vagy angol nyelven. A jelentés tárgyát az ellenőrző megbízott megbízás szerinti kötelezettségeinek teljesítése és valamennyi feltétel és kikötés teljesítése, valamint a szerkezetátalakítási terv megvalósítása képezi. A jelentéstervezet valamennyi címzettje öt munkanapon belül megteheti vonatkozó észrevételeit. Az észrevételek beérkezése utáni öt munkanapon belül az ellenőrző megbízott elkészíti a végleges jelentést, amelyben az észrevételeket saját mérlegelése szerint, lehetőség szerint figyelembe veszi, és benyújtja azt a Bizottságnak. A vagyonkezelő megküldi a végleges beszámoló egy-egy másolatát a Németországi Szövetségi Köztársaságnak és a Sparkasse-nak. Amennyiben a jelentéstervezet vagy a végleges jelentés a Németországi Szövetségi Köztársaság vagy a Sparkasse számára meg nem adható információkat tartalmaz, úgy a Sparkasse vagy a Németországi Szövetségi Köztársaság a jelentéstervezet, illetve a végleges jelentés csak egy nem bizalmas változatát kapja meg. Az ellenőrző megbízott nem nyújtja be a jelentés egyik változatát sem a Németországi Szövetségi Köztársaságnak és/vagy a Sparkasse-nak, mielőtt azt a Bizottságnak el nem juttatta.

10. A Bizottság rendelkezéseket vagy utasításokat adhat az ellenőrző megbízottnak annak érdekében, hogy biztosítsa a Bizottsággal szembeni kötelezettségek teljesülését és a szerkezeti átalakítási terv megvalósulását.

11. Köln és Bonn városai és a Sparkasse vállalják, hogy az ellenőrző megbízottat megbízási ideje alatt csak a Bizottság által engedélyezett esetben utasítják.

12. A Németországi Szövetségi Köztársaság biztosítja az ellenőrző megbízott racionális mérlegelése szerint a munkájának elvégzéséhez szükséges együttműködést, támogatást és az információkat. Az ellenőrző megbízott korlátlan hozzáféréssel rendelkezik a kötelezettsége szerinti feladatai teljesítéséhez szükséges könyvekhez, feljegyzésekhez, dokumentumokhoz, vezetőkhöz és a személyzet más tagjaihoz, berendezésekhez, telephelyekhez és a Sparkasse vagy az értékesítendő üzlet technikai információihoz.

III. MELLÉKLET

AZ ELIDEGENÍTÉSÉRT FELELŐS VAGYONKEZELŐ KINEVEZÉSE ÉS FELADATAI

AZ ELIDEGENÍTÉSÉRT FELELŐS VAGYONKEZELŐ

I. **Az elidegenítésért felelős vagyonkezelő**

1. A Németországi Szövetségi Köztársaság nevez ki egy elidegenítésért felelős vagyonkezelőt *(divestiture trustee)*.

2. Az elidegenítésért felelős vagyonkezelő egy vagy több természetes vagy jogi személy, akiket a Bizottság hagy jóvá és a Németországi Szövetségi Köztársaság nevez ki és az a feladata, hogy az értékesítendő üzletet a Bizottsággal szembeni kötelezettségeinek megfelelően értékesítse.

3. Az elidegenítésért felelős vagyonkezelőnek a Sparkasse-tól függetlennek kell lennie. Például beruházási bankként, tanácsadóként vagy gazdasági ellenőrként rendelkeznie kell a megbízatása teljesítéséhez szükséges szaktudással és sohasem kerülhet érdekkonfliktusba a felügyelt intézménnyel. Az elidegenítésért felelős vagyonkezelő a Sparkasse-tól olyan piaci díjazásban részesül, amely nem hátráltathatja őt abban, hogy függetlenül és hatékonyan teljesítse megbízását.

II. **Az elidegenítésért felelős vagyonkezelő kinevezése**

A Németországi Szövetségi Köztársaság javaslata

4. Amennyiben a meghosszabbított értékesítési határidő lejárta előtt a Sparkasse még nem kötött kötelező érvényű adásvételi szerződést, úgy a Németországi Szövetségi Köztársaság egy vagy több személyt javasol a Bizottságnak elidegenítésért felelős vagyonkezelőként való jóváhagyásra, és meghatározza, hogy ő kit részesítene előnyben. A javaslatnak elegendő információt kell tartalmaznia a megnevezett személyekről, hogy a Bizottság megvizsgálhassa, megfelelnek-e a javasolt elidegenítésért felelős vagyonkezelők a jelen melléklet (3) preambulumbekezdésében meghatározott feltételeknek és különösen a következőket kell tartalmaznia:

   a) a javasolt kinevezés összes feltételét minden olyan rendelkezéssel, amely ahhoz szükséges, hogy az elidegenítésért felelős vagyonkezelő feladatait e kötelezettségek szerint tudja teljesíteni;

   b) egy munkaterv tervezete, annak leírásával, hogyan tervezi teljesíteni az elidegenítésért felelős vagyonkezelő a rábízott feladatokat.

A Bizottság általi jóváhagyás vagy elutasítás

5. A Bizottság mérlegelésén múlik, hogy a javasolt elidegenítésért felelős vagyonkezelőt jóváhagyja-e vagy elutasítja, és a javasolt megbízást olyan változtatásokkal hagyja-e jóvá, amelyeket szükségesnek tart ahhoz, hogy az elidegenítésért felelős vagyonkezelő eleget tudjon tenni kötelességeinek. Az elidegenítésért felelős vagyonkezelőt a Bizottság jóváhagyása után egy héten belül, a Bizottság által jóváhagyott megbízással összhangban nevezik ki.

A Németországi Szövetségi Köztársaság új javaslata

6. Amennyiben minden javasolt elidegenítésért felelős vagyonkezelőt elutasítanak, úgy a Németországi Szövetségi Köztársaság az elutasítást követő egy héten belül, e melléklet (1) és (5) preambulumbekezdéseiben foglalt feltételekkel és az ott leírt eljárás szerint legalább kettő vagy több személyt vagy létesítményt javasol.

Az elidegenítésért felelős vagyonkezelő kijelölése a Bizottság által

7. Amennyiben a Bizottság minden további javasolt elidegenítésért felelős vagyonkezelőt is elutasít, úgy a Bizottság nevez meg egy elidegenítésért felelős vagyonkezelőt, akit a Németországi Szövetségi Köztársaság nevez ki, összhangban a Bizottság által engedélyezett vagyonkezelői megbízással vagy akinek kinevezéséről a Németországi Szövetségi Köztársaság gondoskodik.

III. **Az elidegenítésért felelős vagyonkezelő feladatai**

8. Az elidegenítésért felelős vagyonkezelő feladata, hogy a határozatban meghatározott, az értékesítendő üzlettel kapcsolatos feltételeket és kikötéseket teljesítse. Az elidegenítésért felelős vagyonkezelő készíti elő és hajtja végre az értékesítést úgy, hogy […] az adásvételi szerződés aláírásra kerül. Az elidegenítésért felelős vagyonkezelő felhatalmazással rendelkezik, hogy külső utasítás nélkül, az értékesítendő üzlet eladását a Sparkasse számlájára, […] végrehajtsa.

9. Az elidegenítésért felelős vagyonkezelő

   i. a kinevezése után 4 héten belül részletes munkatervet javasol a Bizottságnak, amelyben leírja, hogyan tervezi teljesíteni a határozatban rögzített, az értékesítendő üzletre vonatkozó feltételeket és kikötéseket. Mindenekelőtt bemutat egy, az értékesítésre vonatkozó koncepciót és egy becslést arra vonatkozóan, milyen értékesítési stratégia kecsegtet a legnagyobb sikerrel;

ii. eladja az értékesítendő üzletet […] egy vevőnek, amennyiben a Bizottság a bejelentés utáni négy héten belül nem emel kifogást a vevővel vagy a végleges, kötelező érvényű adásvételi szerződéssel kapcsolatban. Az elidegenítésért felelős vagyonkezelő az általa a gyors eladáshoz célszerűnek tekintett feltételeket veszi fel az adásvételi szerződésbe. Az elidegenítésért felelős vagyonkezelő az adásvételi szerződésbe foglalhatja a képviseletre, garanciára és kártalanításra vonatkozó szokásos rendelkezéseket, amelyeket ésszerű mérlegelés után az adásvétel lebonyolításához szükségesnek tart.

iii. elvégzi az egyéb feladatokat, amelyeket a határozat szerint az elidegenítésért felelős vagyonkezelőre ruháznak át;

iv. javaslatot tesz az általa szükségesnek tartott intézkedésekre ahhoz, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság a Bizottsággal szemben vállalt kötelezettségeit teljesítse, különösen az értékesítendő üzlet teljes gazdasági életképességének, a értékesíthetőségének és versenyképességének megőrzését, az értékesítendő üzlet elkülönített továbbvitelét, és az üzleti verseny szempontjából lényeges információk bizalmas kezelését;

v. átfogó írásos havi jelentéseket nyújt be a Bizottságnak angol vagy német nyelven az értékesítési eljárás menetéről. Ezeket a jelentéseket minden hónap vége után 15 napon belül be kell nyújtani. Ezzel egy időben a Sparkasse és a Németországi Szövetségi Köztársaság megkapja a jelentés nem bizalmas változatát.

10. Az értékesítés előkészítéséhez és végrehajtásához az elidegenítésért felelős vagyonkezelőnek mindenekelőtt a következőket kell teljesítenie:

i. az eladás lehetséges változatainak vizsgálata; részletes javaslattétel az eladási folyamat szerkezeti és időbeli keretfeltételeinek figyelembevételével.

ii. A Sparkasse érintett részesedése értékesítéséhez szükséges dokumentumok tervezetének elkészítése (különösen az értékesítési memorandum, teaser és egyéb prezentációk, amelyek az előirányzott eladási folyamathoz szükségesek, illetve hasznosak). E dokumentumok nyújtanak információkat a vásárlás iránt érdeklődőknek a tervezett értékesítésről.

iii. A Sparkasse-val szorosan együttműködve: Az átvilágítási folyamat tartalmi előkészítése és logisztikai koordinációja.

iv. A potenciális, vásárlás iránt érdeklődő felek felismerése, valamint ezen érdeklődők döntéshozóival való kapcsolatfelvétel. A titoktartási érdekekre vonatkozó, jogilag kötelező okokból és a diszkriminációtól mentes eladási elvének érvényesítése érdekében a Sparkasse kérésére az átvilágítási vizsgálat információihoz való hozzáférést meg kell tagadni a vásárlás iránt érdeklődőtől (mikor is a Sparkasse viseli a bizonyítási terhet); ezt a jogot a vásárlás iránt érdeklődők listájának kézbesítése utáni három munkanapon belül kell gyakorolni.

v. Az érdeklődők vételi ajánlatainak összegyűjtése és vizsgálata; támogatás az ajánlatok kiértékelésénél.

vi. A kiválasztott érdeklődő felekkel adásvételi tárgyalások folytatása, valamint a szerződéskötés előkészítése.

11. Az elidegenítésért felelős vagyonkezelő megkap minden szükséges felhatalmazást, amelyekkel a Sparkasse, illetve az általa ellenőrzött leányvállalatok az elidegenítésért felelős vagyonkezelőt az értékesítés végrehajtására és lebonyolítására felhatalmazzák. A meghatalmazás a meghatalmazás átruházására irányuló jogosultságot is tartalmaz annak érdekében, hogy értékesítést és az értékesítés végrehajtását szabályszerűen bonyolítsák le.

12. A mindenkori meghatalmazás ott az értékesítés teljes végrehajtásáig érvényben marad. A meghatalmazás és az átruházott meghatalmazás az elidegenítésért felelős vagyonkezelő megbízásának lejártával megszűnik.

13. Az értékesítő vagyonkezelő felhatalmazással rendelkezik arra, hogy további tanácsadókat bízzon meg, hogy azok segítsék őt az eladási folyamatban. Amennyiben a tanácsadói költségek meghaladják az […] EUR összeget, a megbízáshoz a Sparkasse engrdélye szükséges. Amennyiben a Sparkasse megtagadja az engedélyt, úgy a Bizottság a Sparkasse meghallgatása után jóváhagyhatja a tanácsadó kinevezését. A tanácsadókat csak az elidegenítésért felelős vagyonkezelő utasíthatja.

14. Az elidegenítésért felelős vagyonkezelő köteles az Európai Bizottságot a Sparkasse-val, a fenntartóval vagy Németországgal folytatott összes tárgyalásba bevonni, vagy a tárgyalásról haladéktalanul tájékoztatni.

15. A fenntartó és Sparkasse vállalják, hogy támogatják az elidegenítésért felelős vagyonkezelőt, együttműködnek vele és minden információt megadnak számára, amire megbízása teljesítéséhez szüksége van, ill. amit ehhez igényel. Az elidegenítésért felelős vagyonkezelő jog által megengedett keretek között a szokásos irodai munkaidő alatt hozzáférhet a Sparkasse minden dokumentumához és könyvéhez, valamint a vezetőkhöz és munkatársakhoz.

16. Amennyiben az a Sparkasse és a fenntartó megítélése szerint az értékesítés rendes lebonyolításához szükséges, az elidegenítésért felelős vagyonkezelő kérésére számára hozzáférhetővé tesznek olyan dokumentumokat és információkat, amelyek esetleg csak náluk találhatók meg. Ez különösen érvényes a szerkezetátalakítási terv Európai Bizottsággal egyeztetett mindenkori változatára.

17. A Sparkasse vállalja, hogy mentesíti az elidegenítésért felelős vagyonkezelőt minden, harmadik fél általi kártérítési igénytől, amelyek a megbízása teljesítése során vagy azzal összefüggésben keletkeznek. Kivéve az elidegenítésért felelős vagyonkezelő kötelezettségszegésén alapuló károkat. Amennyiben az elidegenítésért felelős vagyonkezelő tudomást szerez olyan igényekről, amelyek a Sparkasse vagy a fenntartó számára fizetési kötelezettséggel járnának, azt haladéktalanul bejelenti.

18. Az elidegenítésért felelős vagyonkezelő köteles szolgálatait mindig a rendes kereskedő gondosságával végezni. Amennyiben mégis kötelezettségszegésre kerülne sor, úgy az elidegenítésért felelős vagyonkezelőt csak akkor terheli kártérítési kötelezettség a Sparkasse-val, a fenntartóval vagy Németországgal szemben, ha az elidegenítésért felelős vagyonkezelő, szerveik és munkatársai vagy teljesítési segédei a felelősség alapjául szolgáló cselekményt szándékosan vagy súlyos gondtalansággal hajtották végre, hacsak az lényeges szerződéses kötelezettségeket nem érint. Az ilyen jellegű kötelezettségek megsértéséért az elidegenítésért felelős vagyonkezelő egyszerű gondatlanság esetén is felel, azonban csak a jellemző és előrelátható kár mértékéig. Az elmaradt nyereségért való felelősség kizárt.

19. A Bizottság utasításokat adhat az elidegenítésért felelős vagyonkezelőnek annak érdekében, hogy biztosítsa a határozatban rögzített, az értékesítendő üzletre vonatkozó feltételek és kikötések teljesülését.

20. Köln és Bonn városok és a Sparkasse vállalják, hogy az elidegenítésért felelős vagyonkezelőnek megbízási ideje alatt nem adnak utasításokat.